

Savaş ve İç Savaş Hazırlığı

2011 Haziran seçiminin hemen ardından yayınlanan Söz ve Eylem'in 2.sayısında yer alan "İleri Demokratik Savaş Hükümeti" başlıklı yazıda, 3.dönem AKP hükümeti, bir savaş hükümeti olarak nitelendirildi. Uluslararası alanda, bölgede ve ülkedeki gelişmelerin ele alındığı yazıda Türk devletinin Türkiye'nin içinde yer alacağı bir emperyalist savaş ve iç savaşa uygun olarak yeniden yapılandırıldığı tespiti yapıldı. Aradan geçen sürede yaşananlar, bu tespiti doğruladı.

En başta emperyalist devletler arasında bozulan güç denge-

Aralık 2014- Amed (Diyarbakır)

leri, kapitalizmin dünya krizinin sarsıcı etkisi altında bozulmaya devam ediyor. Bu süreçte, diplomatik savaşları, yer altı savaşları, vezir düşürme operasyonları, ekonomik savaşlar (kur savaşları, kotalar v.b), bunları da sıcak

çatışmalar izledi. Emperyalist güç odakları arasında, pazarların, ham madde - enerji kaynakları ve ucuz işgücünün ele geçirilmesi biçimindeki eski çatışma, değişen bu güç dengeleri altında yeni biçimlere büründü. Çatışmayı yatıştıracağı varsayılan kısmi pazar paylaşımları, "taşeron" savaşları, ilhak ve işgaller, tersine çatışmayı daha da büyüttü. Yani kısaca, kapitalist dünya sistemi, "bozulan denge ancak yeni bir savaşla kurulabilir" düsturuna uygun olarak işliyor.

İkinci olarak mevcut ulusla-

devamı sf 2

Komünist Hareket Üzerine Notlar

Siyasal İslam ve Ümmetçilik

A. Hakan Güvenir

Ortaya çıkışından bu yana Türkiye Komünist Hareketinin, Kemalizm ve Siyasal İslam, ümmetçilik karşısında müstakil bir pozisyonu olamamıştır. Elbette ki Türkiye Komünist ve Devrimci Hareketinin bileşenlerinin pozisyonları bütünüyle Kemalizm veya Siyasal İslam tarafından belirlenmiş değildir. Ancak bu iki kutup arasındaki ayrışma eksen, gerilim ve karşıtlık, Türkiye Komünist ve Devrimci Hareketini büyük ölçüde belirlemiştir. Bu durum, emek-sermaye karşıtlığı ekseninde tarihsel sürekliliğe sahip bir siyasal ve toplumsal geleneğin 20. Yüzyılın başlarından günümüze ulaşamamasının sebeplerinden birisi

olarak kendisini hissettirmiştir.

Türkiye Komünist hareketinin bu topraklardaki varlığı, cumhuriyetten eski, cumhuriyetin üzerinde şekillendiği batılılaşma hareketlerinden yenidir. Hatta 1920 TKP Bakü Kongresi'nde bir araya gelen taraflarda ifadesini bulan Türkiye Komünist Hareketi, Osmanlı'da 19. Yüzyılda ortaya çıkan batılılaşma hareketlerinin bir parçası, bir bileşeni olarak da görülebilir. Bu haliyle bir kusur olarak değil, gerçeklik olarak ele alınabilecek bu durum, iki sebepten ötürü önemli bir kusur halini almıştır.

Bunlardan birincisi, Türkiye Komünist Hareketi modern sınıf çelişkilerinin üzerinde yükselen bir toplumsal doku içerisinde doğmadı. Osmanlı

Bu Sayımızda

- Gezi'den Bugüne-16
- Sınıf Kavramı-18
- Yaralarımız Kanamaya Devam Ediyor-22
- Betonya Direnişinden Çaldığına-24
- Burjuvazinin Yeni İcadı-26
- Savaş Sanaryoları-30
- Türkiye İştirakiyûm Teşkilatı-32

Komünist Hareket Üzerine Notlar

1. sayfadan devam

bünyesindeki kapitalist gelişmenin izi önceki yüzyıla değin sürülebilse de Anadolu'da hâkim olan düzen kapitalizm, toplumsal ekonomik yapıyı belirleyen ilişkiler de modern sınıflar arasındaki ilişkiler değildi. Kapitalist gelişmişlik, coğrafyanın küçük bir bölgesinde kendisini hissettirirken Anadolu'da hüküm süren, savaşın sebep olduğu yıkılmışlık ve yüzlerce yıldır hemen hemen aynı şekilde devam eden, Osmanlı'nın karma ekonomik düzeniydi. Bu yapı içerisinde, işgal karşıtı hareket sürecinde ittifak içerisinde olan ümmetçi-İslamcı kuvvetler ile batılılaşmacı ve laik askeri-bürokratik kuvvetler arasındaki ilişki, belirleyici kutuplaşma ve çatışma eksenini şekillendiriyordu. Kapitalizm yanlısı ve emperyalizm ile uzlaşma taraftarı olan eğilimler ise çatışmanın her iki kesimi arasında güçlü şekilde bulunuyordu. İşgal sürecinde ittifak içinde olan bu kuvvetlerin ilişkisinden, önce Büyük Millet Meclisi ve Ankara Hükümeti, sonrasında ise korporatist bir yapı üzerinde yükselcek olan Cumhuriyet çıktı. Türkiye Komünist Hareketi bu süreçte kendisini, bu kesimlerin arasındaki ittifak ve çatışma ilişkilerinin dışında, emek-sermaye karşıtlığı ekseninde bağımsız bir zeminde var edemedi ve Komintern tarafından anti-emperyalist bir kimlikle kutsanan Kemalist milliyetçi ve korporatist hareketin destekçisi konumunda buluverdi. Bu süreçte ulusal devletin bütünlüğüne ve korporatist yapısına yönelmiş her hareketi gericilikle suçlayan Kemalizm'in dili, bu topraklardaki komünist hareketin ifadesi olan Türkiye Komünist Partisi'nin de dili oldu genellikle. Ulusalçılıkla harmanlanmış bu körlük içindeki TKP'nin, Ermeni ve Kürt ulusal dinamiğini bir türlü ezilen ulus dinamiği olarak kabul edememesinin ve ülkenin doğusuna baktığında sadece yoksulluk, feodal kalıntılar ve siyasal gericilik görmesinin, şaşırtıcı bir yanı olmamalı bu nedenle.

İkincisi ise; Türkiye Komünist Hareketi'nin genel olarak bu topraklardaki toplumsal dinamiklerle, özel olarak da işgal karşıtı hareket içindeki sahici toplumsal kuvvetler ile ilişkisi son derece sınırlı, yok denecek kadar azdı. RKP ve Komintern'in, Anadolu'daki işgal karşıtı hareket ile ilişkisini onun önderliğindeki Kemalist blok üzerinden kurmaktaki ısrarı, Türkiye Komünist Partisi'nin Kemalizmin'den bağımsız bir varoluş içerisine girmesini son derece güçleştirmiştir. Bu durum, Çerkez Ethem ve Yeşilordu gibi bir gerçekliğin komünist hareketin gündemine anti-emperyalist bir dinamik olarak değil, bir ulusal ihanetin öznesi olarak girmesine sebep olmuştur. Savaş, işgal, işgal karşıtı hareket ve cumhuriyetin kuruluş sürecinde, bu topraklardaki sahici toplumsal kuvvetlerle bağımsız bir ilişki kuramamış olan Türkiye Komünist Hareketi ve ifadesi olan TKP'nin istisnalar hariç 1960'ların sonuna kadarki tutumu, bu yoksunluğun da belirleyiciliğinde Kemalizm'den ayır-dedilmesi güç bir tutum olmuştur.

Bu iki alandaki yoksunluklar savaş, işgal, işgal karşıtı direniş ve cumhuriyetin kuruluş sürecinde Türkiye Komünist Hareketinin bağımsız bir siyasal odak, sahici bir toplumsal kuvvet olarak yer tutmasını son derece güçleştirmiştir. 1960 ve 1970'lerde ortaya çıkarak serpilerek hareketi ise Türkiye Komünist Partisi'nde ifadesini bulan komünist hareketin doğrusal gelişimi içerisinde ele almak yanlış olacaktır. Kaldı ki, Türkiye Komünist Partisi'nin bu topraklarda bağımsız bir siyasal özne olarak varoluşu da aynı dönemle birlikte somutlanabildiği gibi, bunu kendi doğrusal gelişiminin bir sonucu olarak ele almak olanaksızdır. Ancak yine de Türkiye Komünist Partisi ve ardıllarının, siyasal islam ve ümmetçilik karşısındaki tutumlarının Kemalizmin ulusalçı ve aydınlanmacı ekseninden bütünüyle

bağımsızlaştığını söylemek pek olası değildir.

1970'li yıllar komünist ve sol hareketin, siyasal islam veya dinci gericilik konusunda olmasa bile, en azından Kürt ulusunun ezilmişliği ekseninde Kemalizm ve ulus-devlet karşısındaki pozisyonunu sorguladığı ve büyük ölçüde değiştirdiği dönem oldu. En azından artık Kürt coğrafyası, islami gericilikle değil, ezilen ulusun sorun ve ihtiyaçları ekseninde yer tutmaya başladı Türkiye komünist ve sol hareketi içerisinde.

Türkiye Komünist ve sol hareketinin siyasal islam ve ümmetçilik ile farklı tarzda ilişkilenemeye başladığı dönem ise sol liberal aktörler bir kenara bırakılırsa, esas olarak AKP iktidarı karşısındaki muhalefet cephesi içerisinde İslamcı öznelerin boy göstermeye başladığı yakın dönem oldu. Bu sorgulama ve pozisyon değişikliği ile beraber gelen temasın ne türden sonuçlar doğuracağını, bugünden tam olarak kestirmek mümkün değildir. Fakat Komünist hareketin bu zeminde sağlıklı bir yaklaşım geliştirebilmesinin koşulunun öncelikle devrimci Marksizm ile sağlıklı bir ilişki kurabilmesinden, bu manada referanslarını ve ilişkisini tazelemesinden geçtiğini söylemek mümkün.

Anadolu Yayıncılık adına İmtiyaz Sahibi: Nevzat Eraydın

Yazı İşleri Müdürü: Tahir Ozan
Aylık, Siyasal, Yaygın Türkçe Yayın
Adres: Barış Mah. Adnan Kahveci
Cad. No: 88/4 Buca - İzmir

Baskı tarihi: Ocak 2015

Basım yeri: Manart Yayıncılık ve
Turizm A.Ş. Osmanağa Mh.
Nüşetefendi Sk. No: 18/A
Kadıköy 34714 İSTANBUL
0850 511 1530

İletişim: info@sozveeylem.com
İzmir: Barış Mah. Adnan Kahveci
Cad. No: 88/4 Buca - İzmir
İstanbul: Bağlarbaşı Mah.
Ortameydan sok. 6/1 Maltepe
Manisa-Turgutlu: Turan Mah.
Kurultay Sk. No:21 Kat:1 Turgutlu

Savaş ve İç Savaş Hazırlığı

1. sayfadan devam

rarası güç dengesini sarsan kriz, ülkelerin iç dengelerini, sınıflar arasındaki mevcut dengeyi de sarsıyor. Sınıfların karşılıklı konumlanışını, örgütlenme ve bilinç düzeylerini yansıtan eski denge bozuluyor. Bozulan dengeyle birlikte sınıf mücadelesinin üzerini örten ideolojik ve politik kabuk da parçalanmaya yüz tutuyor. Ancak bu durum mevcut sınıflar arası güç dengesinde ve sınıf hareketinde köklü bir değişim olduğu anlamına gelmiyor. Tersine, işçi sınıfı, düzenle kurulu bağları gevşese de, çözülmeye yüz tutsa da, hâlâ burjuva ideolojisi ve politikasının ağır baskısı altındadır.

İşçi sınıfının bugün içinde bulunduğu durum, örgütlenme ve bilinç düzeyi ne olursa olsun, nesnel konumunun ona sağladığı potansiyel tehdidin fiili bir tehdide dönüşmesi, zaman ve mekan mevhumundan bağımsız olarak, muhtemel, hatta, kaçınılmazdır. İşte iç savaşı güncelleştiren ve burjuvaziyi hummalı bir iç savaş hazırlığına sevk eden de bu durumdur. Bu iki belirleyici etken altında güncellenen savaş hazırlığı, sistemin tümünü kapsamaktadır.

Türkiye bu süreci en yoğun yaşayan ülkelerin başında gelmektedir. Emperyalist paylaşımın en sert biçimlere büründüğü Kuzey Afrika ve Ortadoğu bölgesinin önemli bir gücü olan Türkiye, bölgedeki ülkelerin sınırlarının yeniden çizilmesini ve yeni dizaynını öngören ABD müdahalesinin dayandığı baş aktörlerden biridir. Bölgede bugüne kadar yürütülen müdahalelerde önemli roller üstlenerek bu konumunu teyit etmiştir. Türkiye'nin özellikle Suriye müdahalesinde üstlendiği rol daha

da belirgindir. Bu müdahale Türk devletinin her düzeyde aktif katılımı ile Türkiye topraklarından yürütülmektedir. Türk burjuvazisi Suriye müdahalesine sadece kendine biçilen rolle müdahil olmadı, bu müdahaleyi hem bölgesel bir güç olma, hem de Kürt halkına karşı yeni bir soykırıma dönüştürebilme umuduyla yüklendi. Ancak müdahalenin emperyalist devletler arasındaki güç dengelerine takılması burjuvazinin umutlarını suya düşürdü. İktidar vizyonu hesaplarını büyük ölçüde başarılı bir Suriye müdahalesi üzerine kuran AKP'nin, uluslararası güç dengelerini provokasyonlarla aşma girişimleri her seferinde başarısızlıkla sonuçlandı. AKP'nin kendi ideolojik ve politik yaklaşımlarıyla müdahaleyi Türkiye'ye biçilen rolün ötesine taşıma girişimi, içinde ve dışarda mevcut "müttefikleriyle ilişkilerinin gerilmesine yol açtı. Ama bütün bu başarısızlıklar ve onların yol açtığı sonuçlara rağmen AKP "mutlak" iktidarı için vazgeçilmez gördüğü Suriye müdahalesinden vazgeçmiş değildir. Tersine Türk ordusu Suriye sınırı boyunca teyakkuz halindedir ve savaş hazırlığını seferberlik yasalarını güncelleyerek sürdürmektedir.

Savaş hazırlığının diğer bir boyutu içteki gelişmelere dayanıyor. Bunların en başında kriz ve krizin etkileri geliyor. Türkiye dünya kapitalist krizinden en fazla etkilenecek olan ülkeler kategorisinde yer alıyor. Bu etkilenme gelişmiş kapitalist ülkelerin aldıkları önlemlerle (parasal genişlemenin sonlandırılması, faiz artışına geçiş, kotalar v.b.) dünkünden çok daha güçlüdür. Ekonomide bü-

yüme oranlarındaki düşüş, cari açığın izlediği seyir, Türkiye'nin OECD içinde gelir dağılımının en kötü olduğu ülkeler arasında ikinci sıraya yükselmesi ve Türk ekonomisinin, ekonomisi kırılgan ülkeler içinde ön sıralara yerleşmesi bu tespiti doğruluyor. Bu gelişmelerin diğer boyutu da işsizlik ve enflasyonun taşınamayacak boyutlara ulaşması, zaten çok düşük olan reel ücretlerin enflasyon yoluyla daha da düşürülmesi, iş cinayetlerinin artarak süreklileşmesi, yaşama ve çalışma koşullarının olağanüstü boyutta kötüleşmesidir. Öyle ki işsizlik, işçiler üzerinde ölümden daha etkili bir silaha dönüşmüştür. Artan intiharlar ve dinsel nedenlerin de etkisiyle çoğalan kadın cinayetleri iç gerilimdeki artışın başka bir göstergesidir. Üstelik bütün bunların, yaklaşık bir buçuk yıl önce on milyonların kendiliğinden bir tarzda sokaklara döküldüğü bir ülkede olması burjuvazi için yeterince ürkütücüdür.

İç gelişmelere dair en önemli etmenlerden biri de Kürt ulusal mücadelesinin son birkaç yıl içinde ulaştığı boyuttur. Bu süre içinde, özellikle üç parçadaki ulusal mücadele bağımsızlık yolunda önemli bir yol kat etti. Devlet bu mücadeleyi yeni bir soykırıma başvurmadan tersine çeviremez. Ancak mevcut bölgesel ve uluslararası koşullar altında bu yöntemle başvurabilecek durumda değildir. Suriye müdahalesine en çok da bunun için, yani müdahaleyi bir Kürt soykırımına dönüştürmek için gerek duyuyor.

Bu ve benzerleri koşullar, burjuvazinin iç savaş hazırlığını güncellemesinin maddi temeli-

ni oluşturuyor. Savaş hazırlığı en başta devletin baskı organlarının (ordu, polis, mit, özel paramiliter örgütlenmeler, yargı sistemi v.b) güçlendirilerek güncellenmesini hedefliyor. Ordu teyakkuz durumunda. Polis örgütlenmesi arındırılarak güçlendiriliyor. Jandarma, polis örgütlenmesine ekleniliyor. Türkiye her bin kişiye düşen polis sayısı bakımından dünyada Rusya'dan sonra ikinci sırayı işgal ediyor. MİT yargısız operasyon yasasıyla donatılıyor. Özel mahkemeler daha yetkinleri ile yeniden yapılandırılıyor. Bunların yetmeyeceğı yerde, Erdoğan, kapitalist gelişme karşısında iflas tehdidiyle yüz yüze olmasına rağmen, kapitalizmin hemen her dönem en militan savunucularını yetiştiren esnafı, Haziran Başkaldırısından edindiğı deneyimle göreve çağırıyor. Her fırsatta yok sayılan düşünce, basın, toplantı ve örgütlenme özgürlüğü yeniden kısıtlanıyor, valilerin yetkileri genişletiliyor, "Makul şüphne" adı altında polise keyfi tutuklama, arama, fiilen aylarca sürebilecek gözaltına alma, işkence yapma ve vurma emri veriliyor. Bu ve benzeri düzenlemelerle yeni bir işkence ve faili meçhuller dönemine giriliyor.

Yukarda sözü edilen ve devamı yolda olan "güvenlik yasaları"nın bir çoğı daha yürürlüğe girmeden tutuklanmaların bir anda binlerle ifade ediliyor olması, polis kurşunu ile infazlarda ve "faili meçhuller"deki artış iş savaş hazırlığının vardığı boyutlar hakkında daha şimdiden bir fikir vermektedir. Bütün bunlara bir de Erdoğan'ın korkuları eklenince, savaş hazırlığı daha da pervasızlaşıyor.

En önemlisi de bütün bu hazırlığın demokrasi şalı ile örtülerek topluma sunulmasıdır. Burjuvazi

öteden beri kendi iç rekabeti ve çatışmasını işçi sınıfına ve emekçilere bir demokrasi mücadelesi olarak sunmuş ve kitleri bu çatışmada burjuva fraksiyonlardan biri lehine taraf haline getirerek egemenliğini sürdürmüştür. Bugün de olan aynısıdır. Bu kez, bu eski oyun AKP - Cemaat çatışması adı altında sahneleniyor. AKP işçi sınıfı ve Kürt ulusal mücadelesini hedef alan iç savaş yasalarının Cemaati dize getirmek için güncellendiğı algısını yaratarak, hem dünkü suç ortağı, bugünkü rakibini etkisizleştirecek yeni ittifaklara yol açıyor, hem de bununla iç savaş yasalarına belirli bir meşruluk zemini yaratıyor. Cemaat bu oyuna demokrasi havarisi rolüne bürünerek, özgür basın söylemi etrafında yeni ittifak arayışlarıyla katılıyor. Sonuçta her iki durumda da kaybeden, iç savaş yasalarının asıl muhatabı işçiler, emekçiler ve Kürt halkı oluyor.

Aralarındaki rekabet ve çatışmaya rağmen AKP ve Cemaat dahil bütün burjuva fraksiyonlar biri işçi sınıfının temel hakları, diğeri Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı olmak üzere iki temel konuda mutlak bir birliktelik içinde dirler. Bunun en sıradan örneklerini asgari ücret, sendikalaşma, taşeron sorunu ve "çözüm süreci" konusundaki yaklaşımlarında görmekteyiz.

AKP'nin her gün bir yenisini dayattığı iç savaş yasalarının doğrudan muhatabı işçi sınıfı ve Kürt ulusal mücadelesidir. şu farkla ki; Kürt halkı bunun bilincinde olduğı halde, işçi sınıfı mutlak çoğunluğıyla bu durumun bilincinde bile değıldir. şüphesiz buna yol açan neden örgütsüzlüktür, Kürt halkının aksine, işçi sınıfının hem ekonomik hem de siyasal örgütlülüğten yoksun olmasıdır.

Burjuvazinin işçi sınıfı karşısındaki bugünkü gücünün kaynağı da büyük ölçüde işçi sınıfının bu durumudur.

Başbakan yardımcısı Bülent Arınç'ın meclis kürsüsünden maaşların artırılması ve vekillere villa verilmesini savunurken kurduğı "üç dört gün konuşulur unutulur geçer" cümlesi, AKP'nin pervasızlığı altındaki gerçeğı açığa vuruyor. Bu cümle örgütsüzlüğün yol açtığı tepkisizliği olduğı kadar, hafıza kaybını da açıklıyor.

Bütün bu olup biten, burjuvazinin iç çatışması olarak görülerek, geçiştirilemez. İç savaş yasaları işçi sınıfı ve Kürt halkından gelebilecek muhtemel ve fiili tepkileri bastırmaya yöneliktir. Bu yasaların burjuvazinin iç çatışmasında da kullanılması bu gerçeğı değıştirmiyor, sadece onu perdeliyor. İşçi sınıfı, emekçiler Kürt devrimci dinamiğı bu saldırıyı ancak hak ve özgürlükler temelinde birleşik bir mücadele hattı örererek karşılayabilir, bu mücadeleyi işçi sınıfının kurtuluşu hedefiyle bağlayarak ileriye taşıyabilir.

İşçi sınıfının bugün içinde bulunduğı ideolojik, politik ve örgütsel gerilik ne yazık ki sadece kendi köleliğinin koşullarını güçlendirmekle kalmıyor, Kürt ulusal mücadelesini de olumsuz yönde etkiliyor. Bu yalın gerçek ne yapmalı sorusunun da cevabıdır. Sınıf mücadelesinin bugünkü evresinde yakalanması gereken ana halka, bütün bu farklı mücadele biçim ve araçlarını devrimci bir kanalda birleştirecek devrimci bir hattın örülmesi ve hayata geçirilmesidir. Başka bir ifadeyle sınıfın komünist partisinin inşasıdır. Bunun bilincinde olmak başarının yarısıdır. Diğer yarısı ise bilinç ve örgütlenme işe koyularak gelecektir.

Toplumsal ve Siyasal Gündem'den

“HEMA” Son Değil

Son otuz yıldır, bilimin üretim süreci içindeki payının büyümesi ile birlikte, üretim araçlarının niceliksel değerleri küçülürken, niteliksel değerleri arttı. Bu gelişme ile üretim sürecinin mekansal birliği parçalanarak, büyük alanlara kurulu fabrikaların yerini, daha az işçinin çalıştığı küçük fabrikalar aldı. Bu gelişme, her sektörde aynı süreci izlemedi. Özellikle maden sektörü halen kitlesel üretimin yapıldığı sektörlerin, en önemlilerindendir.

İşçilerin üretim şeklinin niteliğine bağlı olarak sağlanan bu birlik, kalabalık çalışmanın sağladığı birçok sosyal ilişkinin, işçiler arasındaki gelişimini sağlarken, sınıf bilincinin gelişiminde bir etkisi olmamaktadır.

İşçilerin sendikalı olmaları ya da olmamaları, mevcut sendikal anlayışın niteliği sebebiyle, sınıf bilinci konusunda olumlu bir gelişme sağlamaktan uzaktır. Politik ve ekonomik mücadele araçlarından yoksun bırakılan işçi sınıfı, hemen hemen her eyleminde bir “yenilgi” ile karşılaşmaktadır.

Bu durum doğal olarak sınıf içinde bir moralsizliği ortaya çıkarıyor. Zonguldak'ta Hattat Holding'e bağlı HEMA Kömür İşletmesi'nde, altmış işçinin 18 Aralık'ta işine son verilmesinden sonra, işçiler, işten atılan arkadaş-

larının işe geri alınmaları ve işten atılmaların durdurulması için yerin 300 metre altında eylem başlattı. Vardiya olarak toplam 800 işçinin çalıştığı işletmede, yaklaşık 450 işçi eyleme katıldı. Son altı aydır, güvenlik sorunları ve rödovans anlaşmasının işletilmemesi nedeniyle 800 işçi, işlerini kaybetme korkusuyla yaşıyor. SOMA katliamından sonra devletin, sözde işçileri koruma amacıyla çıkarttığı İş Güvenliği Yasaları, sermayenin kâr oranlarında bir azalmaya neden olduğundan, şimdi işçiler, açlıkla ölüm arasında bir karara zorlanıyor.

Hep söylediğimiz gibi, burjuva devletin yasaları, burjuvaziye hizmet ederken, işçi sınıfına daha fazla açlık, daha fazla ölüm getiriyor. Yerin üç yüz metre altında iki

gün süren eylem 20 Aralık'ta sonlandırıldı. Eylemin sonunda konuşan bir işçi ;

“Eylemlerine sahip çıkmayan herkese teşekkür ediyoruz. İki gündür işyerinin kapanmaması, işten çıkarmaları engellemek adına, ekmeğimize sahip çıkmak adına yaptığımız grevimizi bugün, hükümetin bırakın madenciye, insana verdiği değeri bir kez daha görerek sonlandırdık. Kaybettik.” diyerek düşüncelerini dile getirdi.

Biz Söz ve Eylem Dergisi olarak, bu eleştirilerin üzerimize düşen kısmını, tüm samimiyetimizle üzerimize alıyoruz. Onlar yerin üç yüz metre altında iken bizler, en azından ocağın kapısında olmalıydık. Bu durumu hiçbir gerekçe ile olumlayamayız. Böyle bir çaba içine de girmeyiz. Birçoğumuz

eylem sonunda, TV görüntülerinde ocaktan çıkan işçilerin yüzünde moralsizliği görmüştür. Bir şey daha gördük. İşçiler baretlerini yere atarken yüzlerindeki öfkeyi.

Marx-Engels, Komünist Manifesto'da;

“İşçi sınıfı, sermayeye karşı uzun ve zorlu savaşlar sürdürmek için zorunlu olan disipline de, var olan güçleri harekete geçirmek için zorunlu olan örgütlenme de-

neyimine de sahiptir.” diyerek, işçi sınıfının devrimci niteliğini ortaya koymuşlardır.

Buradan hareketle, HEMA işçileri, yüzlerindeki öfkeyi, sermayeye karşı, örgütlü bir mücadele ile birleştirerek, sınıf savaşımını yükseltmeliler. İşçiler bu direnişten, gerekli deneyimleri bilince çıkartmadıklarında, bundan sonraki mücadelelerini, bu deneyimler üzerine kurmadıklarında, HEMA

direnişi yenilgi olarak kabul edilmiş olur. HEMA direnişi sınıf mücadelesinde ne ilktir ne de son. Durmak yok, örgütle, bilinçle, mücadeleye devam.

Yaşasın HEMA işçilerinin direnişi.

Neden 1800 TL ?

Ücret, işçinin işgücünü, üretim araçları sahibi kapitaliste, belli bir süre karşılığı satışından alınan parasal değeri ifade eder. İşgücünün değeri, işçinin yaşaması, işgücünü yeniden üretebilmesi, fiziki yaşam koşulları için gerekli yaşam araçlarının değerine eşittir. İşgücünün yeniden üretimi için gerekli ihtiyaçlar, ülkenin gelişmişlik düzeyine, coğrafi koşullara ve kültürel seviyeye bağlı olarak değişiklik gösterir.

Kapitalizm koşullarında, bugün işgücünün değeri, yaşam araçlarının asgarisine indirilmiş durumda. Her yıl belirlenen asgari ücretle, bu durum asgarinin de asgarisine çekilmekte. Aralık ayıyla birlikte, asgari ücret komisyonunun 2015 asgari ücretini belirleme toplantılarının başlamasıyla, işçiler adına arz ve talepler ortalıkta uçtu. Devlet mevcut 891 tl olan asgari ücrete %3'lük bir zammı dillendirirken, birçok sendika, sol parti ve sosyalist çevrelerin bazıları, işçilere 1800 tl asgari ücreti uygun gördüler.

Komünistler, işçi sınıfının hangi ücreti alırsa alsın, sömürünün boyunduruğundan kurtulamayacağına, özel mülkiyet ortadan kalkmadıkça, sermayenin hükümdarlığını yıkıp, proletaryanın devletini kurmadıkça, sömürü koşullarının değişmeyeceğine inanır ve bunun mücadelesini verirler. Kapitalizm koşullarında da işçi sınıfının burjuvaziye karşı tüm mücadelesini desteklerler. Sınıfın yaşam koşullarının düzeltilmesi için mücadele ederler. Bu nokta-

dan hareketle, işçilere reva görülen asgari ücretin ne ifade ettiğini anlamaya çalışalım.

Açlık ve yoksulluk sınırı gibi terimler, işçilerin, emekçilerin ekonomik koşullarının tarifi için bugün herkes tarafından kullanılan parametrelerdir. Buradan da anlaşılacağı üzere, burjuvazi işçilere, emekçilere, açlıkla yoksulluk arasında bir yaşamı dayatmakta. Burjuvazinin bu dayatması, bizlerin hiçbir zaman kabullenemeyeceğimiz, ancak anladığımız

bir durumdur. Burada anlaşılma-
yan, kendilerinin işçi sınıfının
yanında olduğunu söyleyip, bu
parametreler arasında kalanlar ve
sınıfa da bu parametreler arasında
kalmasını önerenlerdir.

DİSK'e bağlı Araştırma
Enstitüsü'nün (DİSK-AR), TÜİK
verilerine göre hazırlamış olduğu,
araştırmada dört kişilik bir ailenin
açlık sınırı 1283 tl olarak belirtili-
yor. Aynı araştırmada yoksulluk sınırı
ise 4.057 tl olarak belirlenmiş.
Açlık sınırı belirlenirken nasıl bir
yaşam düşünülmüş ki, dört kişilik
ailenin sadece gıda harcamaları

yer almakta, ulaşım, barınma, su,
elektrik, ısınma yer almamaktadır.
Yoksulluk sınırı hesabında bu ka-
lemler, 1544 tl'ye tekabül etmekte-
dir. Dolayısıyla dört kişilik bir
ailenin; gıda, barınma, ısınma, su,
ulaşım, elektrik harcamaları 2.857
tl olmaktadır.

Şimdi, işçi ve emekçilere 1800
tl "net" asgari ücreti uygun gören-
lere soruyoruz.

Biz derin araştırmalar yaptık.
Burjuvazi darboğazda, fazla is-
tersek sizi işten atar. Onun için
sadece yemekle idare edin. Ayak-
kabıyı, giyeceği unutun. Hastalan-

mayın, mümkünse sokakta yaşa-
yın mı diyorsunuz?

Ancak burjuvazi, 1800 tl'yi de
vermedi. 2015'in ilk altı ayı için,
949 tl'yi uygun gördü. Bu bakış
açısı ile sorunlar çözülüyor. So-
run işgücünün değerinin pazarlık
konusu yapılmasıdır. Yani yaşam
araçlarının pazarlık için masaya
getirilmesi ve asgarisinin pazarlı-
ğının yapılmasıdır. Diğer bir sorun
da bu pazarlıkların sınıf tarafından
değil, onun iradesini temsil ettiğ-i-
ni söyleyenler tarafından yapılma-
sıdır.

17 Aralık Soygunları

1 7 Aralık burjuvazinin
yolsuzluklarının ayyuka
çıktığı en önemli günler-
den biridir. Özellikle AKP hükü-
metleri simgesiyle yaşam bulan
burjuva soysuzluklarının mızrağı
çuvaldan çıkmıştır adeta. Bu du-
rum her ne kadar kapitalizmin
genel kuralları da olsa, pislikler
o kadar fütursuzca ki yordakçıları
bile hayrete düşürüyor. Ama asıl
mesele sanki bu düzende ilk kez
oluyormuş gibi rüşvet ve yolsuz-
lukların burjuva çevrelerce, bir
anlamda düzeni aklamanın aracı
olarak kullanılmasıdır.

17 Aralık yolsuzluklarının yıl
dönümünde Ordu ve Samsun'da
da eylemler yapıldı. Samsun'da
Emek ve Demokrasi Güçleri adı al-
tında yapılan eylem; Öğretmenevi
kavşağından İstiklal caddesi boyu
sürüp Eğitim-Sen önünde basın
açıklamasıyla sonlandı. Üç-dört
yüz kişilik eylemci gruba bina-
lardan ve kortej dışındaki insan-

lardan sevgi gösterilerinde bulu-
nulması anlamlıydı. Yine yürüyüş
boyunca" AKP Mezara Halk İkti-
dara, Babalar Oğullar Halkımızı
Soydular, Hırsız Var...., Hükümet
İstifa" benzeri sloganlar atıldı.
Ordu'da, Sırrıpaşa caddesinde
yapılan yürüyüşte de benzeri slo-
ganlar atıldı..

Şimdi gelelim asıl meseleye..
Bu pislikler yoktu da 17 Aralık'ta
birkaç tane soysuzun sisteme ço-
mak sokmasıyla mı ortaya çıktı?
Hiçte öyle değil. Bu son sömürü
düzeninin hepsinde bu tür yol-
suzluklar vardır ve bu düzenin de
köşe taşlarından birisidir. Bir kere
bunu anlayıp, algılayıp beynimizin

Yine hükümet istifa diye alanları yırtıyoruz. Bu da bizim hitap ettiğimiz kitleye başkası gelirse bu pislikler olmayacak hissi uyandırıyor. Tıpkı otuz beş yıl önce “hükümet istifa, Demirel Defol” benzeri sloganlar atarken bir

Çalanın da, çalınanın da bizden olmadığını anlamadan kıyametleri koparsak neye yarar. Asıl mesele para sayma makinesinin yatak odasında veya lüks bir bankada olması değil, hiç olmamasıdır. Bunu gözetmeyen, sadece var olan durumu ortaya koymakla yetinen, işçiye emekçiye kurtu-

Gençler Ulaşım Zammını Durdurdu

Buna rağmen, birçok noktada gençlik, örgütlenme refleksini ortaya koyarak toplumsal alana müdahale ediyor. Sosyal medya bu müdahalede, gençliğe büyük kolaylık sağlayan bir araç konu-

Trabzon'da yeni yılla birlikte yürürlüğe girecek olan ulaşım zammı, üniversitelilerin yürüttüğü imza kampanyası ile durduruldu. Zamlara karşı sosyal medya üzerinden yürütülen kampanya, yerel

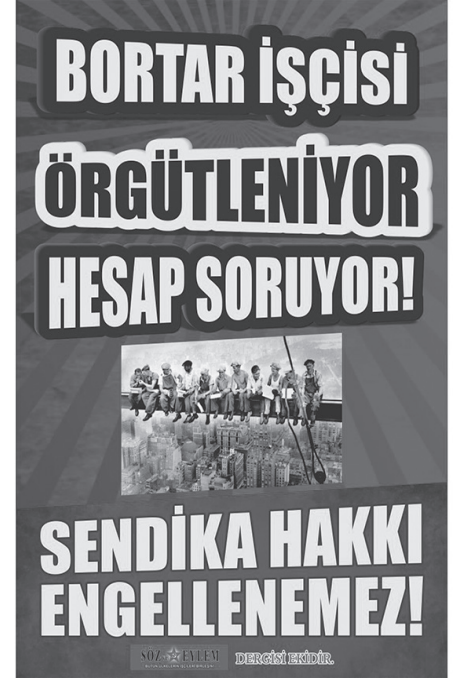
8

Bortar İşçisi Örgütleniyor

İzmir ilinde Bortar yemek fabrikasında işçiler sendikalaşma faaliyeti yürütürlerken bir kısım öncü işçi örgütlenme sürecinin bir kısmının açığa çıkması sonrasında işten atılmışlardı. Ancak örgütlenme faaliyetinden vazgeçmeyen Bortar işçisi, sendikal haklarının tanınması ve atılan arkadaşlarının geri alınması amacıyla mücadelesini sürdürmektedir. Daha önce bir dizi eylemlilik örneği sergileyen Bortar işçileri el afişleri hazırla-

arak fabrika civarına ve İzmir'in merkezi yerlerinde dağıtmakta ve afislemesini yapmaktadır. Bortar işçisinin bu direnişine Komünist Hareket üyeleri de destek vererek eylemliliğin yükselmesine uğraşmaktadır.

Yaşasın sınıf dayanışması
Bortar işçisi örgütleniyor
hesap soruyor.

Roboski'den Cizre'ye

Katliamın üzerinden tam 3 yıl geçti. 2011 yılının 28 Aralık gecesi, Şırnak Uludere'nin (Qilaban) Roboski köyünde yaşayan, çoğu çocuk yaşta 34 sivil Kürt, TSK'nın hava bombardımanı ile katledilmişti! Katliamı yapan TC ve dönemin Erdoğan hükümeti şimdiye kadar da bu katliamın hesabını vermiş değiller.

34 Kürt, aynen 1943'teki Mustafa Muğlalı olayında 33 Kürt "kaçakçı"ya yapıldığı gibi, bilinçli bir şekilde öldürüldü. 70 yıl ara, Kürt'ün kaderi aynı!

Devletin mesajı net "Biz istersek Kürtleri sinek gibi öldürürüz sonra da "kaçınılmaz bir hata" oldu diyerek kimseye de hesap vermeyiz" dedi. Roboski ulusal bir ayaklanmanın nasıl sivil ölümleriyle bastırılabilceğinin gözdağıydı.

Devlet bugün bu gözdağına Cizre'de devam ediyor; paramilitar güçleri aracılığıyla aynı mesajı veriyor.

Roboski'yi, Cizre'yi, Kobane'yi, birbirine bağlayan devletin kontrol edemediği bir halk hareketine tahammülü yok! Onu sindirmek için yeri gelir kendi savaş uçaklarıyla sivil vatandaşları bombalar, yeri gelir kendi maşası dinci örgütleri sokaklara salar, yeri gelir kanlı IŞİD çeteleri ile beraber operasyon yapar...

Ben bana karşı bir ayaklanma olursa, her türlü katliamı yaparım. Sivilmiş, çocukmuş, ayırmam. Oturun oturduğunuz yerde! Böyle diyor ve diyecek devlet. Bu nedenle bu devlet Roboski'nin hesabını sormadı sormayacak!

Roboski'de 34 canının kanı yerde kalmayacak!

Halk bir gün o hesabı mutlaka soracak!

AKP'nin Hüda-Par planı

AKP hükümeti ile paramiliter gücü olan Hüda-Par'ın Cizre başta olmak üzere, Silopi ve Yüksekova'da Kürt halkına yönelik saldırıları devam ediyor.

Hüda-Par – paramiliter güçleri, polisin gözleri önünde halka silahla saldırı gerçekleştirdi, bu saldırılarda birçok yurtsever yaralandı, biri çocuk, 3 kişi hayatını kaybetti. Saldırıları bizzat AKP devletinin polis ve asker güçleriyle Hüda-Par paramiliter güçleri tarafından yapılıyor. Hüda-Par AKP'nin yürüttüğü bu kirli savaşın paramiliter gücüdür. 1990'lı yıllarda hizbul-

kontrayı kullanan devlet zihniyeti değişmemiştir.

AKP, Rojava'ya karşı IŞİD'i, Kuzey Kürdistan'da özgürlük hareketine karşı ise Hüda-Par'ı kullanmakta ve desteklemektedir. Bülent Arıncı'nın 'Bu olaylar-

da mağdur ve haklı olan Hüda-Par'dır' açıklaması bunu kanıtlar niteliktedir. AKP kirli bir oyunu tekrar devreye sokmaya çalışmaktadır. Bu plan bozulmalı Kürt halkı üzerinden oynanan bu kirli plan açığa çıkarılmalıdır.

Yunanistan Yama Tutmuyor

Son dört yılda 290 milyar dolar borçlanan ve özellikle gençlerden oluşan %25 işsizlik oranı ile Yunanistan'da burjuva siyaset dikiş tutmuyor. Antonis Samaras hükümetinin kemer sıkma politikaları, sokakta grevler ve protestolarla karşılık buldu. Aralık ayı sonunda Meclis'te Cumhurbaşkanlığı seçimi için yapılan, 3. ve son tur oylamada, Cumhurbaşkanı Adayı Stovras Dimas, yeterli oyu alamadı.

Yunan Anayasası'na göre, 3 tur oylamada Cumhurbaşkanı seçilememe durumunda, parlamento on gün içinde fesh edilerek, erken genel seçimlere gidiliyor. Başbakan Samaras, Cumhurbaşkanı'ndan Meclis'in fesh edilmesini ve 25 Ocak'ta erken genel seçime gidilmesini talep etti.

Ülkenin siyasi gündeminde, erken genel seçimleri, radikal sol

koalisyon partisi SYRIZA'nın kazanacağı söyleniyor. SYRIZA iktidara gelmesi durumunda, kemer sıkma politikalarına son vereceğini, AB, IMF ve Avrupa Merkez Bankası ile yapılan anlaşmaları yeniden müzakere edeceğini açıklıyor.

Mevcut siyasi istikrarsızlığın oluşumunda, Yunan emekçilerinin ve işçi sınıfının, ekonomik durumlarının düzeltilmesi adına, kaza-

nılmış sosyal hakları kaybetmeme adına, eğitim ve sağlık hizmetlerinin iyileştirilmesi adına yapılan sokak gösterileri ve grevlerin etkisi, kuşkusuz ki büyüktür.

İşçi ve emekçiler, tüm bu sorunların kaynağı olarak, mevcut kapitalist sistem yerine hükümeti görüyor, çözümünü de burjuva parlamenter demokraside arama yânılgısına düşüyor.

New York'tan Yunanistan'a, Her Yerde Başkaldırıyoruz; Çünkü; Nefes Alamıyoruz!

Jerome Roos

Biz bu adaletsizlik karşısında nefes alamıyoruz. Nefes alamıyoruz çünkü öfkemiz kaynıyor. Bir nefes Özgürlük ve Adalet için ayaklanmamız gerekiyor.

“Nefes alamıyorum... Nefes alamıyorum... Nefes alamıyorum...” Bunlar Eric Garner'ın son sözleriydi. Polislerden biri göğsüne oturup, bir diğeri kurt kapanyıyla onu boğarken, bu sözleri en az 11 kez, açıkça duyulabilir bir biçimde tekrarlardı ve kamera kaydetti. Ve sonra hareketsiz kal-

dı. Altı dakika boyunca onu kaldırımda yatar şekilde bıraktılar; hayatını kurtarmak için hiç bir şey yapmadılar. Adli tabip bunun bir cinayet olduğuna hükmetti; beyaz polis tarafından öldürülen başka bir siyah adam... Ancak beyazların çoğunlukta olduğu bir jüri, polisin suçlanamayacağına karar verdi. Artık **NEFES ALAMIYORUZ!**

Ortalıkta bu kadar adaletsizlik varken nefes alamıyoruz. Amerika'da her 28 saatte bir siyah bir adamın polis tarafından öldürüldüğünü ve cinayeti işleyen polisin genellikle cezasız kurtulduğunu bilirken, nefes alamıyoruz. Biz

bu domuzların beyaz olmayanları nasıl sakat bıraktıklarına, terörize ettiklerine ve öldürdüklerine tanık olurken, nefes alamıyoruz.

Barışçıl protestoları nasıl da bastırıyorlar. Nasıl da tanklarla geliyorlar, Robocop gibi giymiş, tahta copları ve tam otomatik tüfekleriyle, “hizmet etmek ve korumak”la yükümlü oldukları insanlara ateş etmek ya da onları öldüresiye dövmek için küçük bir bahane arıyorlar.

Biz devlet vahşetinin zehirlediği bu atmosferde nefes alamıyoruz.

Bu adalet komedisinde, bu sah-
te demokraside nefes alamıyoruz.

Sadece iki hafta önce aynı şe-
yin Ferguson’da, beyaz bir polis
Mike Brown’ı vurduğunda oldu-
ğunu bilerek nasıl nefes alabiliriz?

Garner’ın katilinin yaptığıın
yanına kâr kalmasından sadece
bir gün sonra Arizona’da başka
bir silahsız siyahın, beyaz bir po-
lis tarafından vurulduğunu bilerek
nasıl nefes alabiliriz?

Oyuncak bir tabanca ile oy-
nayan 12 yaşındaki siyah çocuğu
vuran p.çlerin, kabahatli oldukla-
rından bile şüphelenilmediğini bi-
lererek, nasıl nefes alabiliriz?

Eric Garner cinayetinde suç-
lanan tek kişinin, olayı videoya
kaydeden adam olduğunu bilerek
nasıl nefes alabiliriz?

Kaynayan öfkemizle, güven-
sizlik ve tiksinti içinde nasıl nefes
alabiliriz?

NEFES ALAMIYORUZ !!!!

Ve yalnız değiliz.

Her yerde aynı pislik.

Meksika’da, polis ve çeteler
birliktir. Ayotzinapa Kırsal Öğ-
retmen Okulu (Escuela Normal
Rural)’nun 43 kayıp öğrencisin-
den hâlâ bir haber yok; fakat her-
kes ne olduğunu biliyor. Vali, po-
lislere öğrencileri çetelere teslim
etmeleri için talimat vermiş ve çe-
teler de 15’ini bir kamyon içinde
havasızlıktan boğularak ölmeye
terk ettikten sonra diğer öğrenci-
leri öldürerek kalıntılarını bütün
gece ormanda büyük bir ateşte ya-
kıp kül etmişlerdir. Görünüşe göre
öğrencilerin bazıları alevlerin içi-
ne atıldıklarında hâlâ yaşıyorlardı.
Bütün siyasal sistemin bu olayın
içinde olduğunu herkes biliyor. Ve
Meksika’da, halk **NEFES ALA-
MIYOR.**

Yunanistan’da, polisler ve fa-
şistler birliktir. Hâlâ mahkum anar-
şist Nikos Romanos’un 25 gündür
süren açlık grevi için hiçbir adım
atılmamıştır. Herkes ne olduğunu
biliyor. Nikos ve yoldaşları bir
bankayı soydular. Banka çalışan-
larına korkmamalarını, kendileri-
nin düşmanlarının devlet olduğu-
nu söylediler. Fakat kaçamadan
polise yakalandılar. Tutuklandılar
ve işkence gördüler; yüzleri o ka-
dar yara bere içinde kalmıştı ki,
polisler basına verdikleri sabıka
fotoğraflarında alenen fotoşop
yapmak zorunda kalmışlardı. Ve
bugün, bir polisin Nikos’un en iyi
arkadaşı Alexis’i onun gözlerinin
önünde soğukkanlılıkla kalbinden
vurup öldürmesinin üzerinden tam
altı yıl geçti.

Nikos şimdi açlık grevinde
çünkü devlet onun, anayasal hakkı
olan hapisane dışında üniversi-
tedeki derslerine katılma hakkını
reddetti. Nikos, “Bir nefes özgür-
lük” kazanmak için, yemek ye-
meyeceğini açıkladı. Fakat ona bir
soluk alma olanağı vermek yerine,
devlet onun açlıktan ölmesine izin
veriyor. Adalet Bakanı, “Tanrının
kendisi gökyüzünden aşağı gelse

Meksika

bile, ona izin vermeyeceğini” bil-
dirdi. Şimdi doktorlar Nikos’un
durumunun kritik olduğu belir-
tirken her an organ yetmezliğine
yenik düşebileceği uyarısında bu-
lunuyorlar. Ailesi oğullarının “şe-
hit” olmasından korkuyor. Ancak
polisler, dayanışma protestolarına
sadece daha fazla göz yaşartıcı
gaz ile cevap veriyorlar. Ve böy-
lece Meksika ve ABD’de olduğu
gibi, Yunanistan’da da insanlar
NEFES ALAMIYOR.

Devam edebilirim. Geçen ay
İsrail polisi tarafından soğukkan-
lılıkla infaz edilen Filistinli’den
söz edebilirim. Fransa’da polisin
çevreci aktivist Rémi Fraisse’i
öldürmesi hakkında konuşabili-
rim. Hong Kong protestocularına
karşı uygulanan polis şiddetini
anlatabilirim. Brezilya polisinin
günde altı kişiyi öldürdüğünü söy-
leyebilirim. Güney Afrika’daki
Marikana katliamı sonrasında
polislerin cezasız kalmalarından
bahsedebilirim. Bugün Hollywo-
od Bulvarı’nda turist kalabalığı-
nın ortasında LAPD memurlarının
bir adamı kafasından vurduklarını
anlatabilirim (on lanet kurşunla).

Bugün bir protesto sırasında bir Kürt gencini öldüren Türk polisler hakkında konuşabilirim. Beyaz olmayan cinsiyet değiştirmiş bireylere uygulanan polis şiddeti ve taciz salgınından söz edebilirim. Bunları anlatmaya devam edebilirim.

Ancak yazmanın ve konuşmanın, tahliller yapmanın ve tartışmanın hiçbir anlamı yok. Bazı şeyler o kadar basit ve anlaşılır, gerçek ve apaçıktırlar ki, dayanmak mümkün olmaz; ne ABD’de, ne Meksika’da, ne Yunanistan’da, ne Filistin’de, ne Fransa’da, ne Hong Kong’da, ne Brezilya’da, ne Güney Afrika’da, ne Kürdistan’da, hiçbir yerde. Çünkü bu şekilde **NEFES ALAMAYIZ!** Ve kapitalist devlet ile düzenin güçlerinin elinde hissettiğimiz evrensel bo-

ğulma duygusunda, hepimiz biriz. Kuşkusuz kimilerimiz büyük ölçüde ayrıcalıklıdır, fakat bizim düşmanımız bir ve aynıdır. New York’tan Yunanistan’a kadar, polise karşı isyan etmeliyiz. Büyük Franz Fanon’un dirayetle söyledi-

Yunanistan

ği gibi, “Biz ayaklandığımızda bu, belirli bir kültür için değildir; başkaldırıyoruz çünkü birçok nedenden dolayı, **BİZ ARTIK NEFES ALAMIYORUZ.**”

İtalya’da Sınıf Mücadelesi Yeniden Yükseliyor

Alfredo Mazzamauro*

Renzi’nin merkez-sol hükümeti neoliberal yeniden yapılanma projesini yoğunlaştırırken, İtalya’yı kendiliğinden örgütlenen bir sınıf mücadelesi dalgası kaplıyor.

2006 yılında, ünlü milyarder spekülör Warren Buffet, , bir görüşme sırasında şunu itiraf etmişti: “ Tamam sınıf savaşı var, ama savaşı yapan benim sınıfım, zengin sınıf, ve biz kazanıyoruz.” O zamandan bu yana İtalya’da sınıf savaşı daha da sertleşti. 2000 yılından bu yana, reel ücretler düşüyor, 2007-’08 krizinin başından beri daha keskin bir düşüş kaydedildi. Gerçek anlamda, günümüz-

deki ücretler, 1990 yılındaki seviyededir.

Aynı zamanda, işsizlik çok artmıştır. Eylül 2014’de işsizlik oranı 3.23 milyon olarak kaydedilmiştir. Aynı ayda İtalya’nın işsizlik oranı % 12,6’ya yükselirken, gençler arasındaki (15-24 yaş arası) işsizlik oranı da % 42,9 olmuştur. 1983’ün Eylül ayında bu oranlar, sırasıyla % 7.5 ve % 25.9 idi. Ekonomik eşitsizliğin en yaygın ölçüsü olan Gini katsayısı 1970’lerdeki seviyelere dönmüştür. Gini katsayısı, 2012 yılında, % 34,9 ile 1979 yılındaki kadar yüksek bir seviyeye ulaşmıştır.

Ama muhtemelen, son ekonomik krizin (2007-08) başından

beri, İtalya’da devam eden sınıf savaşının en belirgin göstergesi burjuvazinin artan harcanabilir geliri ile işçi sınıfının giderek azalan geliri olmuştur; bu durum, zenginlerin kârları özelleştirip, zararları topluma mal etmeleri için krizin nasıl bir fırsat yarattığını göstermektedir.

Açık Bir Siyasi Proje

İtalya’da devam eden sınıf savaşı “doğal” küresel ekonomik gelişmelerin bir yan ürünü değildir. Aksine, son otuz yıldır İtalya’yı yöneten merkez-sağ ve merkez-sol hükümetler tarafından yürütülen açık bir siyasi projedir. Bu projenin amacı, işçi sınıfı hareketinin 1970’lerin devrimci dal-

gası sırasında çalışma ve yaşam koşullarında elde etmiş oldukları kazanımları sürekli olarak geri almak ve uluslararası sermayeyi İtalya'ya çekmek için patronların hayali olan ucuz ve disiplinli işgücünü yaratmak olmuştur.

Özellikle, son ekonomik krizin başından bu yana, İtalyan burjuvazisinin Avrupalı ortakları ile birlikte 2011 protokolünde oluşturdukları neo-liberal proje, (hiçbiri İtalyan halkı tarafından seçilmiş olmayan) Monti, Letta ve Renzi liderliğindeki son üç hükümetin siyasi gündemi haline gelmiştir.

Prokolün içerdiği üç bölümden birincisi, devletin yerel yönetimler, altyapı, sosyal yardım, okullar ve sağlık giderlerini önemli ölçüde azaltmayı amaçlayan tasarruf tedbirleri uygulamasıdır.

İkinci bölüm ağırlıklı olarak, ulaşım, telekomünikasyon ve posta hizmetlerini özelleştirme dalgasını içermekteydi.

Protokolün üçüncü ve son bölümü işgücü piyasasını ele almakta ve bu piyasayı tümüyle kuralsızlaştırmayı (deregülasyon) hedeflemektedir.

Eylemlilik Dalgası

İş Yasasını Meclis'ten geçirme girişimleri, tüm ülke çapında işçi sınıfı içerisinde bir eylemlilik dalgasını tetikledi. Hatta yakın zamana kadar kendi halinde, uyuşuk bir sendika olan İtalya Genel Emek Konfederasyonu - CGIL, işe karşı zorunluluğu duyarak Ekim sonunda Roma'da büyük bir gösteri ve 5 Aralık'ta genel grev için çağrı yaptı.

..Maden işçileri sendikası FIOM tarafından çağrısı yapılan genel grevle birlikte, binlerce insan İtalyan başlıca şehirlerinde, mal ve insan dolaşımını bloke

etmek amacıyla sokaklara çıktı. Hareketlenme günü sabah erken saatlerde bazı antrepoların ve iş yerlerinin girişinde barikatlar kurulmasıyla başladı.

Pisa'da AVR işçileri, çalışma koşullarını daha da kötüleştirme ve ücretleri düşürmeye çalışan taşeron temizlik şirketinin bürolarına girişini engelledi.

Öğrencilere gelince, Napoli'deki II. Frederick Üniversitesi de dahil olmak üzere, birçok üniversitede dersler kesildi. Roma'da, konut eylem hareketi, borçlarını ödeyemeyen kullanıcıların suyunu kesen mahalli su şirketinin bürolarını işgal ederken, diğer eylemciler, konut ihtiyacı olan birçok aile ile birlikte büyük bir İtalyan bankacılık grubu, BNL'nin eski merkezi olan büyük boş bir binayı işgal ettiler.

.....

Birçok ilde Çevik kuvvet polisleri ile gerçekleşen çatışmaların en sert, Milan, Pisa ve Padua'da yer aldı. Napoli ve Floransa gibi bazı şehirlerde göstericiler, önünden geçtikleri Sanayiciler Birliği bürolarını hedef aldılar. Bu dernek sınıf hareketi tarafından haklı

olarak Renzi hükümetiyle birlikte, mevcut işgücü politikası ve alt sınıfların yaşamlarının her alanında güvencesizlikten sorumlu olan gerçek düşman olarak algılanmaktadır.

Direnış, Birlik, Örgütlenme

İşçi sınıfı ve toplumsal hareketlerin şu anda uygulamaya koymaya çalıştıkları siyasi gündem, üç kelimedenden oluşuyor: Birincisi direnmek. İtalyan ve Avrupa egemen sınıflarının yaşamlarımız üzerinde dayattıkları siyasi projeye karşı direniş. Emekçi sınıflar muhalefet araçlarına bağlı kalmalı ve savaşın şimdiden kaybedildiği düşüncesine kapılmamalıdır.

İkinci kelime birliktir.” Sahip oldukları tek önemli maddi değerleri işgücü olanlar” arasında birlik.....

Üçüncüsü ise örgütlenmektir. Mevcut coşku Renzi hükümetine ve onun dayattığı güvencesizlik politikasına karşı savaşı kazanmak için yeterli olamaz. Uzun vadede alt sınıfların hareketini örgütlemek ve doğrudan eylemin çeşitli biçimlerinden yararlanmak gerekmektedir.

Bu siyasi projeye karşı çıkışın somut bir örneği Livorno'da, yeni kurulmuş olan Livorno İşçi Koordinasyonu'nun geniş kentsel alanda 2.000'den fazla iş kaybına karşı verilen mücadeleye destek için bütün şehri harekete geçirmesi olmuştur. 22 Kasım'da, şiddetli yağmura rağmen, 3.000'den fazla işçi, öğrenci, futbol taraftarı, konut hareketi aktivistleri ve sıradan insan sokağa çıkarak şehrin bir ucundan öteki ucuna kadar bir yürüyüş yaptılar; bu sırada küçük esnafın çoğunluğu da işçilerle dayanışma adına, dükkanlarını kapattı.

Livorno'daki Koordinasyon tüm Livorno kentsel alanından gelen, yüzlerce işçiyi, çoğunlukla sıradan sendika temsilcilerini bir araya getiren kendiliğinden bir örgütlenme girişimidir. Bu projenin arkasındaki konsept, güçlü olduğu

kadar basittir: işçiler ortak çıkarlara sahiptirler ve işverenlerinin kim olduğuna ve hangi ekonomik sektörde çalıştıklarına bakılmaksızın, birleştikleri zaman mücadeleleri daha güçlü olacaktır. Koordinasyon sadece birkaç ay önce kurulmuş olmasına rağmen, şimdiden kendini şehrin politik gündeminin ilk sırasına koymayı başarmıştır.

Livorno deneyimi işçiler, öğrenciler ve sıradan halkın tabandan gelen hareketlerinin etkili olabileceğini ve nüfusun çoğunluğunun sesini duyurabileceğini kanıtlamıştır. Ancak, engeller ve düşman bu olası gelişmeye karşı çıkmaktadır. Tüm İtalya'da, Casa Pound ve Lega Nord gibi yabancı düşmanı partilerle faşist gruplar tarafından desteklenen, göçmenleri sınıfın geri kalanından ayır-

maya eğilimli giderek artan ırkçı öfke, Bologna ve Roma'daki son durumların gösterdiği gibi, İtalyan metropollerinin varoşlarında büyümeye devam ediyor.

Yine de, 14 Kasım ve 15 eylülmlilikleri, ülke çapındaki mücadelenin gelecek günlerinde – İtalya Genel Emek Konfederasyonu - CGIL'in çağrısını yaptığı 12 Aralık genel grevi gibi - işyerlerinde ve mahallelerde "gündelik gri çalışmada" izlenecek bir yol açtı. Sınıf mücadelesi İtalya'ya geri döndü ve gelecekte bir süre ülkemizi sarsacağa benziyor.

* Alfredo Mazzamauro Florensa Avrupa Üniversitesi Enstitüsü'nde Tarih üzerine Doktora araştırmacısıdır.

Belçika'da Genel Grev

Belçika'da işçiler, Kasım ayından bu yana bölgesel grevler ve eylemlerle 15 Aralık grevine hazırlanıyorlardı. İktidara yeni gelen koalisyon hükümeti ve Başbakan Charles Michel, "tasarruf önlemleri" adı altında işçi sınıfına saldırı planlarını devreye sokmak istedi. Bu planlar arasında emeklilik yaşının 67'ye çıkartılması, yoksullara, engellilere, yaşlılara yapılan sosyal yardımların kesilmesi, enflasyon zamlarının kesilmesi, kamu personeli alımının durdurulması, sağlıkta, eğitimde ve daha pek çok alanda kamu harcamalarının kısılması var. Yani daha az sayıda işçi ile çok daha fazla iş yapılacak. Sosyal haklar kısıllacak. Vergiler arttırılacak. İşsizlik artacak.

Bu saldırılara karşı çıkan işçi sendikalarının yaptığı çağrıyla sokaklara çıkan Belçikalı Volan, Flemenk ve Alman işçiler, mil-

liyetçilik tuzağına düşmeden 15 Aralıkta hep birlikte hayatı durdurdular. Hükümete ve patronlara gereken cevabı verdiler.

Gezi'den Günümüze

Nihat Balkanlı

Gezi İsyanı ile başlayan ve 2015 Genel Seçimleri'ni de içine alacak olan aşamalı seçim sürecinin ve uzun süreciği ortaya çıkan yeni bir ara dönemin içerisindeyiz hala.

Tarihin inanılmaz bir hızlı aktığı Gezi sürecinde, geride bıraktığımız 30 küsur yıla eşdeğer günlerin içinden geçerken, 1980'den bu yana örülen duvarların, çizilen sınırların birkaç günde aşıldığına; toplum ile siyaset arasında bütün bu dönem boyunca açılan mesafenin günler, hatta saatler içinde hızla kapandığına tanıklık ettik. Yığınların bilinç ve eylem düzeyinde sıçramalı bir gelişim, toplumsal mücadele açısından bir mevzi yaratan ve yeni bir eşik oluşturan bu durum önümüzdeki dönemi belirleyebilecek gelişmelerin başlıcalarındandır. Eylem sürecindeki taleplerin hükümet tarafından ne ölçüde kabul edilip edilmediği, eylemliliklerin düzeyi ve kapsayıcılığının bugüne kesintisiz biçimde uzanıp uzanmadığı ve hatta 2014'ün sonlarında bu rüzgarın esintisinin hissedilmesinin dahi güç olması, bu gerçeği değiştirmez.

Gezi sürecinde açığa çıkmış olan tepki, sermaye hareketine ve politikalarına karşı, birkaç sebepten ötürü, bu topraklarda yükselmiş en önemli ve sahici itirazdır. Evet, alışık olduğumuz ve beklediğimiz biçimde, kentlerin varoşlarından veya fabrikalarından çıkıp gelmediler; gelirken bellediğimiz biçimlerde haber de vermediler. Kendiliğindendi; bilindik, geleneksel manada örgütlülükten de yoksundu. Ancak kesin olan bir şey var ki bu tepki esas olarak kapitalizmin yeni döneminde, bütün olarak doğanın ve kentlerdeki ortak yaşam alanlarının sermayeye

yeniden değerlendirme alanları olarak açılmasına ve sermayenin dolaysız biçimde ortak yaşam alanlarımızı işgal ederek genişlemesine dönük bir tepkidir.

Gezi süreci göstermiştir ki özgürlükçü ve sermayenin insan hayatına, ortak yaşam alanlarına kasteden yönelimlerine karşı bir siyasetin bu topraklarda ve sokakta karşılığı fazlasıyla bulunuyor. Bu arayış ve dinamiği, emek-sermaye karşıtlığı ekseninde sermaye egemenliğine, sermayenin kendisine yönelik bir itiraz olarak örgütlenme görevi de komünistlerin önünde duruyor. Bu yolda öncelikle, bu hareketin ve onu yaratan dinamiğin görülmesi, anlaşılması ve bir yanılla da hazmedilmesi gerekiyor. Emek hareketinin bu itirazı görmeden ve bu alana doğru genişleyip, siyasetini bu alanı da kapsayacak biçimde yeniden şekillendirmeden ilerleme şansı bulunmuyor.

Aynı şekilde sermaye egemenliğinin de bu itirazı görmezden gelerek yoluna devam edebilme şansı bulunmuyordu. Bu sebepten ötürü Gezi süreci, uluslararası sermayenin AKP'den kesin olarak vazgeçişinin de miladıdır aynı zamanda.

AKP, uluslararası sermayenin ihtiyaçları doğrultusunda, mümkün olan en geniş kitle desteğini sağlayarak iktidara gelebilecek zeminde üretilmiş, 28 Şubat'ın en önemli ürünü, bir proje partisidir.

Uluslararası sermayenin ve özellikle ABD'nin yönelimleri ile karşı karşıya gelmeden dengeyi uluslararası sermaye lehine muhafaza edebilmek, AKP'nin alamet-i farikası ve iktidarını sürdürebilmesinin temel koşuluydu. Fakat AKP bu alanda çuvalladı. Bölgede ABD'nin boşalttığı alanlarda, aktif ve belirle-

yici rol oynamaya soyunan Türkiye egemenlerinin yayılmacı siyasetini sürdürme ısrarı, tırmandırdığı savaş hazırlığı, bölgede ABD'ye rağmen atılmaya çalışılan adımlar üzerinden kurulan mali ve siyasi ilişkiler, sonun geldiğinin habercisiydi. İkinci döneminde, sadece ülke ölçeğinde değil, bölge ölçeğinde de henüz kazanmadığı bir savaşın ganimetlerini paylaşmayı vaat ederek ittifaklarını yeniden dizmeye girişen AKP'nin bu sebeple, geri adım atabilme veya pozisyon ve istikametini yeniden belirleme şansı son derece sınırlıdır. AKP-Cemaat ittifakının fay hatları da tam bu alanda, AKP-ABD gerilim eksenine paralel bir çizgide gün yüzüne çıktı.

AKP'nin, siyaset eksenini Yeni Osmanlılık'a kaydığı ölçüde cehalet devlet geleneğini daha fazla otoriterleşme çizgisinde devralması, bu alandaki çatışma dinamiklerini kuvvetlendiren bir rol oynadı. AKP, Yeni Osmanlılık siyasetinde ifadesini bulan bir Emperyalist Türkiye düşü görüyordu. Ancak bu rüyayı uluslararası sermayenin kucağında daldığı uykuda görebildiğini unutmıştu sanki.

Sonuç olarak, TSK'nın rolü de dâhil olmak üzere devletin idari-yönetimsel yapısını yeniden düzenleme işini AKP üzerinden ve AKP ile birlikte somutlayan kuvvetler artık AKP'den vazgeçmişlerdir. Bu gerçeğin farkında olan AKP direndikçe, eski müttefiklerinin müdahale ve saldırılarına maruz kaldı ve kalma-ya devam ediyor. AKP hükümetinin bu süreçte attığı en somut adım, savaşa ve içsavaşa hazırlanmak; karşı devrimin tayin edici saldırısını başlatmak olmuştur. Ancak içinde debelendiği rüşvet, yolsuzluk ve karanlık ilişkiler bataklığı, AKP'nin savun-

ma kurabilmesini de tayin edici bir saldırı örgütlemesini de son derece güçleştiriyordu. AKP bu güçlüğü, mutlak biçimde sahip olduğu yürütme gücüne dayanarak aşmayı hedefledi. Öncelikle, yürütme gücünü ve giderek Erdoğan'ın bizzat kendisini, tüm kurum ve kurallara dayatmacı bir şekilde ikame ederek devletin idari yapısını yeniden düzenleme işine acil ihtiyaçları temelinde bir kez daha girişti. Atama, görevden alma, soruşturma, yargılama mevzuatlarını yeniden düzenleyen AKP, saldırı hamlesi için ihtiyaç duyduğu zemini hazırladı.

Fakat içeride de dışarıda da köşeye sıkışarak manevra kabiliyetini yitiren ve topyekün savaş düzenini almaktan öte bir seçeneği kalmayan AKP, muhalefeti yenilgiye uğratmakla yetinebilecek bir durumda değildi. Dolayısıyla saldırı hamlesinin hedefinde sadece muhalefeti yenilgiye uğratmak bulunmuyordu. Oy oranının yarısına yakın üyesi olan, iktisadi ve sosyal yaşamla siyaset arasındaki ilişkiyi organik olarak ve temas edip sızdığı tüm alanları devlet zemininde örgütleyerek kuran bir gerçeklik olan AKP için toplumsal dokunun köklü ve kalıcı biçimde dönüştürülmesi gerekiyordu. Aynı zamanda parti olarak ayakta kalabilmesinin ama asıl olarak Erdoğan hanedanının çöküşünün önüne geçebilmesinin de en önemli koşulu buydu. Özellikle eğitim, güvenlik, yargı ve idari düzenlemeler ile tekke ve zaviyelerin açıldığı, okulların medreselere dönüştüğü; savcı, yargıç, vali veya kaymakamın kadı kimliğinde teklediği, duaların tedavi yöntemleri arasında kalıcılığı; savaş ve iç savaş rejimi ile bütün toplumsal muhalefet dinamiklerinin bastırılmaya çalışıldığı bir geleceğe doğru yol almaya başlamış olmamız bununla ilgilidir. Dün AKP'yi uluslararası sermaye ile yer yer karşı karşıya getiren yayılmacı yöneliminin ihtiyaçları ve içeride sıkışan hanedanın sahip olduğu her şeyi yitir-

me tehlikesinin ortaya çıkardığı yeni ihtiyaçlar üst üste binmiş ve bugün savaş ve iç savaş olasılığını somut tehlike olarak Türkiye ve bölge halklarının gündemine sokmuştur. O nedenle, toplumsal ve siyasal yaşamdaki düzenleme ve değişimleri, bu iktidarın yürüttüğü savaş hazırlığının önemli bir parçası, tahkimat ve cephe gerisi düzenlemeleri olarak okumak gerekiyor. Tek bir mağlubiyete dahi dayanamayacak, alacağı en ufak bir yaranın ölümüne sebep olacağını bilen AKP ve Erdoğan hanedanının bu savaşı kazanmaları, devletleşme sürecinin tamamlanması anlamına gelecektir.

Gezi İsyanı sırasında Erdoğan'ın topladığı Kazlıçeşme Mitingi ile içine girdiğimiz uzun ve üç aşamalı seçim sürecinin son halkasına yaklaşıyoruz. Sürecin başında Başbakan olan Erdoğan, bugün Cumhurbaşkanı; AKP'nin yayılmacı politikalarının önemli mimarlarından Davutoğlu ise atamayla Başbakan. Ve Erdoğan, Başbakan ve Bakanlar Kurulu üzerindeki tahakkümünü, 12 Eylül Anayasasının olağanüstü dönem maddelerine sığınarak olağanlaştırma derdinde... O günlerde, TC'nin gördüğü en Amerikancı iktidarı AKP ile İslamcı camianın en Amerikancı akımı Gülen Hareketi, aralarındaki sorunlara rağmen kendilerinden referans almayan her türden özgürlükçü hareketin üzerine hala yan yana giderlerken, bugün kılıçlarını çekerek devletin açık ve karanlık tüm kurum ve ilişkilerinin hemhal oldukları operasyonlarla birbirlerine girmiş durumdalar.

Fakat içinden geçtiğimiz dönemin asıl belirleyici unsuru, emperyalist blok içindeki rekabet ve çatışma ilişkisinin şiddetleniyor olmasıdır.

O günlerde devlet bütünlüğü tartışma konusu olmayan Ukrayna bölünmüş durumda. Ukrayna'nın bölünmesinde bir kez daha açığa çıkan emperyalist blok arasında kızışan rekabet yıkıcı sonuçlarını

her geçen gün daha fazla hissettiriyor. Ukrayna'da karşı karşıya gelen ABD-Almanya ile Rusya arasındaki çatışma, bugün petrol savaşıyla şiddetleniyor. ABD, petrol hamlesi ile Rusya'ya ağır bir darbe vururken, aynı petrol hamlesi Rusya ile Çin'in özellikle Ortadoğu meselesinde bu dönemde ortak pozisyon almasını güçleştiriyor. O günlerde Suriye'de varolan iç savaş, bugün IŞİD tehdidi ile birlikte Irak'ı da içine alarak hala devam ediyor. O günlerde "Esad karşıtı" olarak kodlanan AKP, bugün artık "IŞİD yanlısı, IŞİD destekçisi" olarak kodlanıyor. O günlerde "Suriye rejiminin destekçisiler mi acaba" diye bakılan Kürtler, IŞİD saldırıları ve kuşatmaları karşısında direniyor ve Kürdistan gerçeği, direniş ekseninde ayağa kalkıyor ve Kürt devrimci dinamiği bölgedeki belirleyici unsur olarak kendisini hissettiriyor.

2015 yılının başlarında, ülkemizdeki uzun seçim sürecinin içinden geçerken ülke, bölge ve dünya çapında, kutuplaşma, çatışma ve savaş dinamikleri kuvvetleniyor ve emperyalist paylaşımın bu yeni dönemi, çatışmasız atlatılabilecek gibi görünmüyor.

Bütün bu tabloyu, ekmek ve özgürlüğe ölümüne susamış yığınlar lehine değiştirebilecek toplumsal ve siyasal irade, o gün de bugün de ayakları üzerinde dikilebilmiş değil. Bu nedenden dolayıdır ki akıl almaz kepezellikleri izlemek, çözümlemek ve oldukça sınırlı etki alanımız içerisinde mütevazı bir şeyler yapmanın ötesinde, toplumsal yaşamda karşılığı olan ölçekte işler yapamıyoruz. Tersine de doğrudur; toplumsal yaşamda karşılığı olan sahici işler yapamadığımız ölçüde, tüm bu tabloyu alt üst edebilecek bir iradenin, devrimci siyasal öznenin yaratılabilmesi olanaklı değil. Sonuç olarak; devrimci sınıf partisinin yaratılması, hala öncelikli görev olarak önümüzde duruyor.

Sınıf Kavramının Yeniden Değerlendirilmesi Üzerine Notlar

N. Fırat

Geçtiğimiz son otuz yılda burjuva ideologları sınıfların tarihe karıştığını, artık insanın bireyselleşmesinin önündeki tüm engellerin kalktığını, bundan hareketle de tarihin sonunun geldiğini ilân ettiler. Sınıf mücadelelerinin bittiğinin ilânı, aynı zamanda sosyal sınıfların da varlığını sonlandırma iddiasıydı. Proleterleşme süreçlerinin 90'lı yıllar itibarıyla hız kazanması, aynı zamanda mülksüzleşme ve mülksüzleştirme süreçlerini de beraber getirdiği ölçüde, işçi sınıfının üyeleri nicel olarak tarihinin en yüksek noktalarına ulaşmıştır. Milyonlarca insanın sorunsuz yönetilebilmesi için onların sınıf olmadıklarına, ya da sınıfsal ortak çıkarlarının olmadığına ikna edilmesi gerekiyordu. Bunun için gerekli olan da, sınıfların varlığının reddinin sağlanması ya da bu gerçekleşemiyorsa, sınıf kavramının olabildiğince belirsizleştirilip, insanların ne için bir arada olduklarının sorgulanması üzerinden şekilsiz tanımlamaların öne çıkarılmasıydı. Üretim alanında geçmişin büyük fabrikalarının yerini binlerce irili ufaklı işletmenin almış olması, hizmet alanlarının artı değer üretimine açılarak sektörleşmesi türü ampirik bulgular, sınıf vasfının artık sağlanamayacağı iddiasının kanıtları olarak öne

sürülmektedir.

Ancak kapitalist sistemin yaşanan krize ekonomik temelli çözüm üretmekte çaresiz kaldığının belirginleşmesi, insanlığın yeniden, yeni çözüm arayışlarına yönelmesinin yolunu açmıştır. Ancak bu dönemde karşımıza çıkan temel olgu, sınıf kavramının Marx'ın tariflediklerinden çok farklı olarak çarpıtılmış versiyonlarının oldukça yaygınlaşmasıdır. Genelde söze artık Marksist çerçevenin sınıf kavramının, günümüz süreçlerini tahlil etmekte yetersiz kaldığını iddia edilerek sınıf kavramı, ne olduğundan ziyade, ne olmadığı ile tanımlanan belirsiz bir töz haline getirilmeye uğraşılmaktadır.

Birçok burjuva ideologu, sınıf kavramının varlığını temel olarak kabul etmekle beraber bu durumun geçici olduğu ve bir süre sonra eşitsizliklerin azalacağı iddiasındadırlar. Onlara göre, kapitalistleşme süreçlerinin başlangıcında ortaya çıkan olguların arazi bir durum olarak ele alınmasında sistemin bekası adına fayda vardır. Bu nedenden dolayı da sınıf tanımlamaları üretim sürecinin asli unsuru olarak değil, gelir durumundan kaynaklı farklılaşmalar olarak kabul edilmektedir.

Gelir durumundan kaynaklı

farklılıkların zaman içerisinde düzeleceği düşünülerek kapitalist sistemin uzun vadede optimal düzeyde gelir dağılımını düzenleyeceği varsayılmıştır. Bundan dolayısıdır ki sınıfsal eşitsizliklerin kaynağının, salt gelire bağlı bölüşüm teorileri üzerinden değil, üretim sürecine özgü bir olgu olarak değerlendirilmesi olabildiğince önem kazanmıştır.

Sınıf analizine giriş:

Bir sınıf analizini Marksist kılan temel husus sömürü kavramıdır. Sömürü kavramı, insanların maddi etkinlikleri sürecinde belirli zorunlu ilişkileri içermek zorundadır.

Buna göre sömürü ilişkisi birbirleriyle bağlantılı iki kavramı içermek zorundadır. Sömürenlerin maddi refahı, sömürüye tabi kalanların yoksunluğunu içerir. Bu durumda öznelere farklı çıkarlarından söz edilemez. Aksine birinin çıkarı, diğerinin istismarını gerektirir. Yani öznelere çıkarlarının uzlaşmaz olduğu anlamına gelir. Sömürü kavramı bir grubun diğer gruptan daha fazla çıkar elde etmesi değildir. Sömürü kavramı, sömürülen grubun zararına olarak sömüren grubun maddi çıkar elde etmesidir.

Sömürenlerin bu çıkarını gerçekleştirmesi, sömürdüğü kitle-

nin üretim araçlarının sahipliğine ulaşmasının imkanlarını ortadan kaldırması ile mümkündür. Yani üretim araçları sahipliğinden dışlanmışlığın sağlanması gerçekleşmeden sömürenlerin maddi avantaj sağlaması mümkün değildir. Çünkü sömürenlerin, mülksüzleştirilmiş, üretim araçlarından koparılmış, insan topluluklarına ihtiyacı vardır.

Bu topluluklar, nesillerini sürdürebilmek adına, geçimlerini sağlamak amacıyla sömürenlerin şartlarına rıza göstermek durumunda kalmışlardır. Mülksüzleşme kavramının üretilmesinde temel ilke haline gelmiştir.

Bu nedenle sömürü kavramı, toplumsal eşitsizliğin var olan mülkiyet ilişkileri üzerinden, üretim araçlarından koparılmış unsurların çaresizlikleri üzerinden sürdüğü bir süreci içerir. Sömürenlerin refahı şiddetle sömürülenlerin faaliyetine bağımlıdır. Sömürü emek faaliyetinin ürünlerine el konulması sürecidir. Bir toplumsal ilişki biçimi olarak sömürü, toplumu maddi çıkarlara göre böldüğü ölçüde sömürülenlerin farkına vardıkları ölçüde bir araya gelişleri, sömürenlerin çıkarlarına meydan okuyan en önemli husustur. Bundan dolayıdır ki bu meydan okumanın engellenmesi bir dizi denetim faaliyetini zorunlu kılar. Emek süreci içinde yukarıdan aşağıya askeri bir disiplin üzerinden şekillenen bu denetim faaliyeti tahakküm kavramının somut bir göstergesi haline gelir. Tahakküm kavramı, ilkin mülksüz insan topluluklarının üretim araçlarından uzak tutulmasının güvence altına alınmasıyla sağlanır. Devamında ise işin denetimi, gözlenmesi süreçlerinin yanı sıra, işe alma ve iş-

ten çıkarma hakkının üretim aracı sahibine sağlanmış olmasıyla tahakküm pekişmiş olur.

Sömürü kavramı, tahakküm kavramı ile birlikte ele alındığında sınıf ilişkilerinin faili olarak karşımıza çıkar.

Sömürü ve tahakküm kavramlarının biraradalığı toplumsal ilişkiler düzeyinin, metaların değişimi ve üretim sürecinin örgütlenmesi ile doğrudan bağları olduğunu ortaya koyar. Sömürü ve tahakkümle belirlenmiş bir üretim sürecinin toplumsal ilişkiler nezdinde eşitlik üretmesi fikri olabildiğince safiyane ve yanıltıcıdır. Diğer yandan sömürü ve tahakküm kavramı kendi içinde uzlaşmazlık ve çatışma kavramını beraberinde barındırmak zorundadır. Sömürünün devamı, sömürü düzeyinin ve sömürülenler kitlesinin sürekli artmasını zorunlu kıldığından dolayıdır ki, sömürenlerle sömürülenler arasında birbirine bağımlı uzlaşmaz bir çelişki ve çatışma sistemini beraberinde getirmek zorundadır. Sınıf ilişkilerinin altında yatan mekanizmalar olarak Marx tarafından sömürü ve tahakküm kavramlarının karakterize edilmesi, bunların sadece basit eşitsizlikler olmadığını, baskıcı ve insanlığın geleceğini tehlikeye düşüren bir sürecin karşısına nasıl çıkılacağına da ipuçlarını verir. Marx'ın sınıf analizi aynı zamanda kapitalizmin sömürücü mantığına karşı çıkışın dinamiklerini ve yeni bir toplumun imkanlarını ortaya koyar.

Sınıf kavramının Marksist içeriği:

Sınıf, üretim ilişkileri sürecinde, mülkiyet ve üretim araçlarına sınırlı bir azınlık tarafından el

koyulması sonrasında, egemen sınıfın tahakkümüne dayanan toplumsal yapının içinde yer alan ilişki biçimi olarak tanımlanabilir. Sermayeyi bir ilişki biçimi olarak tanımlayan Marx, sınıf kavramını temel tezlerinin başlangıç noktası sayarak, gizil toplumsal ilişkiler yumağının çözülmesi için temel manivela olarak kabul eder. Bu nedenle sınıfsal yapıya dayalı çözümlemeler yöntemi, toplumdaki eşitsizliklerin, uzlaşmaz çelişkilerin temel kaynaklarını göstermesi itibarıyla önemlidir. Toplumsal baskıların, etnik, dinsel, cinsel kimliklerin baskılanmasında temel moment, sınıfsal yapıyla ilgilidir. Toplumun sınıfsal bölünüşü beraberinde, varlık imkânlarının yanı sıra, yoksulluğun arkasına gizlenmiş iktidar ve baskı mekanizmalarını da açıklayıcı olması itibarıyla vazgeçilmezdir.

Sınıf kavramının içeriği üretim ilişkileri içerisinde somutlanır. Çok tartışılan üretim ilişkileri kavramının kendinden menkul olmadığı bilinmelidir. Üretici güçlerin temeli üzerinde yükselen temel yapı taşı olduğunun gözden kaçırılması bu kavramın yanlış yorumlanmasına neden olmuştur. Bu tür yanlış yorumların oldukça yaygın olması bu kavramın nesnel temelini ortadan kaldırmıyor. Marx'ın 1859 tarihli "EPEK" önsözü* ile devam edecek olursak ne demek istediğimiz daha net anlaşılacaktır.

“Yaşamlarının toplumsal üretiminde insanlar vazgeçilmez ve iradelerinden bağımsız belirli ilişkilere, maddi üretken güçlerin belirli bir gelişme evresine uygun düşen üretim ilişkilerine girerler. Bu üretim ilişkilerinin toplamı... bir hukuksal ve siyasal

üst yapının üzerinde yükseldiği ekonomik yapıyı gerçek temeli oluşturur demektir.”(Karl Marx, Ekonomi Politğin Eleştirisine Katkı, sayfa 23. Sol Yayınları)

Marx’a göre üretici güçler, insan etkinliğinin bir gereği olarak kendiliğinden ve doğal olarak gelişirler. Bu sürecin her hangi bir öznesi ve ereği yoktur. Bu gelişme dinamiğinin tezahür edebilmesi için üretken güçlerin fiziki alt yapıyı oluşturdukları üretim biçimi kavramını ve buna bağlı olarak da üretim ilişkileri kavramını görmek gerekecektir.

Üretim ilişkileri kavramı, üretici güçler kavramıyla birlikte üretim tarzı kategorisinin içeriğini oluşturur. Üretici güçler, üretim tarzının sürekli devinen, değişen ve gelişen yanını oluştururken, üretim ilişkileri de üretici güçleri engellemeleri ya da geliştirmelerine bağlı olarak anlam kazanırlar

Ancak üretimin toplumsal biçimi ne olursa olsun emekçiler ile üretim araçları her zaman toplumsal faktörler olarak kalırlar. Fakat birbirlerinden ayrılmalari durumunda bu faktörlerden biri sadece potansiyel olarak öyle olabilir. Üretimin devam edebilmesi için birleşmeleri gerekir. Bu birliğin gerçekleştiği özgül biçim toplum yapısının farklı ekonomik çağlarını birbirinden ayırır. “Kapitalist durumda özgür işçinin kendi üretim araçlarından ayrılması verili kalkış noktasıdır.”

“Tarihi olarak belirli bir toplumsal üretim sisteminde üretim araçlarıyla (çoğu kez kanunlarla tayin edilmiş, desteklenmiş) ilişkisi şekli emeğin toplumsal organizasyondaki yeri sonuç olarak da zenginlik hissesinin önemi

ve elde ediliş şekli ile farklılaşan insan gruplarına sınıf adı verilir. Sınıflar, bireylerinin belirli bir toplumsal ekonomik yapısı içerisinde işgal ettikleri yer dolaşısıyla başkalarının emeğine el koyan insan gruplarıdır.” (Kapital 3.cilt. sy434-435)

“Ekonomik koşullar ülkenin halk yığınlarını ilkin işçi haline getirir. Sermayenin dayanışması bu yığın için ortak bir durum, ortak çıkarlar yaratmıştır. Bu yığın daha şimdiden sermaye karşısında bir sınıftır. Ancak henüz kendisi için değil. Ancak birkaç evresini belirtmiş olduğumuz bu savaşım içinde bu yığın birleşir, kendisini kendisi için bir sınıf olarak oluşturur. Savunduğu çıkarlar sınıf çıkarları olur.”

Sonuç olarak toplumdaki üretim ilişkilerinin bir tezahürü olarak, üretilen artığın, bir sınıf tarafından diğer bir sınıf aleyhine gaspı sonucu ortaya çıkan ekonomik düzey farklılığı olarak adlandırılabilir. Bu durum bireyin iradesinden bağımsız, kurulan

toplumsal ilişkilerle sıkı sıkıya bağlı bir konumlanışı ifade eder. Kendiliğinden sınıf, sınıfın üretim sürecindeki nesnel varlığıdır, üretimin bir parçası oluşu ve bunun karşılığının da kapitalist toplumda ücret olmasıdır. Üretilen toplumsal değere el koymanın temel bir ilişki biçimi olduğu toplumların kendi içerisindeki bölünmüş konumlanışlarının bütünü olarak somutlanabilir. Marx, bu durumu (klasse-an-sich) kendinde sınıf olarak olarak adlandırır. Konuya ilişkin kapsamlı bir tartışmanın yürütülmüş olduğu Felsefenin Sefaleti’ne bir göz atılacak olursa ne dediğimiz daha net anlaşılacaktır.

“Ekonomik koşullar ülkenin halk yığınlarını ilkin işçi haline getirir. Sermayenin dayanışması bu yığın için ortak bir durum, ortak çıkarlar yaratmıştır. Bu yığın daha şimdiden sermaye karşısında bir sınıftır. Ancak henüz kendisi için değil. Ancak birkaç evresini belirtmiş olduğumuz bu savaşım içinde bu yığın birleşir, kendisini kendisi için bir sınıf olarak oluşturur. Savunduğu çıkarlar sınıf çıkarları olur.” (Felsefenin Sefaleti K.Marx, sh 171-172 Sol Yayınları 1999)

Sınıf bilinci kavramı, bir farkına varma, idrak etme olarak algılanmalıdır. Sınıfın ortak çıkarlarının anlatılması ve bu meydana politika yapma sürecinin başlaması her ne kadar az çok bir eğitimi de gerektirse de, aslen “farkına varma” terimi, özne olduğunun bilinci olarak da tanımlansa da, sınıfın kendisinin üretim sürecinde nerede konumlandığını idrak etmesiyle ilgilidir. Kendinde sınıfın, kendisi için sınıfa yükselemiş olması, dayanışmanın örgütlenmesi yolu ile hedeflerinin

farkına varmış olmayı gerektirir. Bu durumda ister istemez sınıfsal çıkarları doğrultusunda ortak politik faaliyete geçmeyi ifade eder.

Engels, 1891 Alman Sosyal-Demokrat Parti program tasarısını eleştirisinde ya da diğer adıyla Erfurt programının eleştirisinde “sınıf bilinçli” işçi kavramının yerine, “sınıf durumlarının farkına varmış işçiler” teriminin kullanılmasında özellikle ısrar eder. Programın o bölümünde, tüm diğer ulusların proletaryası ile Alman işçi sınıfının ortak çıkarı anlatılır; bu nedenle de Engels, kavramın diğer dillerde de kolay anlaşılmasını, yanlış anlamalara neden olmamasını özellikle istemiştir.

Kapital’in birinci cildi yirmiyedinci bölüm sayfa 696 da, serflerin ve küçük üreticilerin mülksüzleştirilerek proletaryanın nasıl oluştuğu, ilksel birikimin nasıl gerçekleştiği anlatılır.

“Kilise mallarının yağmalanması, kamu mülkünün hileli yollardan ele geçirilmesi, köylülerin ortak topraklarının çalınması, feodal ve klan arazilerinin gasp edilmesi, hileli iflâslar, ilkel birikimin bir kaç sevimli yöntemiydi. Kapitalist tarım için gerekli alan gasp edilmiş, toprak sermayenin bir parçası haline getirilmiş, kent sanayileri için gerekli “özgür” ve yersiz yurtsuz proletarya sağlanmıştı.” der. Tarımın kapitalleşmesi, ortak alanların özel mülkiyetin konusu haline gelmesi sonucu köylü nüfusun kentlere sürülmesi, “kullandıkları aletlerin sahibi oldukları ölçüde kendilerinin sahibi olan zanaatkarların bağımsızlıklarını yitirmeleri” işçi sınıfının ortaya çıkış koşullarının bir diğer unsurudur. Mülksüz-

leştirilmeye karşı direniş, sınıfın ortak çıkarı denilen şeyin bence temel noktasıdır. Mülksüzleştirilme sürecinin kapitalizmin ilk dönemlerine ait olduğunu düşünmek yanıltıcıdır. Kapitalist sistemin temel dinamiği, mülksüzleştirme üzerinden sömürünün sürdürülebilir olmasıdır.

Ortak sınıf çıkarı olarak adlandırılacak ikinci bir olgu ise sınıfın, yaşam ve çalışma koşullarındaki belirsizliktir. Proletaryayı kendinden önceki ezilen sınıflardan ayırıcı özellik, ücrete dayalı yaşamının sürekli gel/gitlere açık olmasıdır. Yani kapitalizmin genişleme döneminde kârların yükselişinden pay alma çabası, birikim koşullarının uygun olduğu koşullarda “sermayeye bağımlılık ilişkileri daha tahammül edilebilir olur.

İşçiler bu dönemde, Engels’in dediği gibi: *“zevk alanlarını genişletebilmekteler; giysi, ev eşyası vb. gibi tüketim fonlarına bazı ekler yapabilmekteler ve küçük bir yedek-fonu parası ayırabilmekteler”*. Böylesi dönemlerde bu olanaklar, *“ücretli işçinin kendisi için dövmüş olduğu altın zincirin uzunluğunda ve ağırlığındaki bir gevşemedir”*.

Şüphesiz ki çevrimin yükseliş dönemlerinde de işçi sınıfı ekonomik mücadele sürdürmektedir. Kapitalizmin kriz dönemlerinde yaşadığı daralmanın sonucu işçilerin elde ettiği hakları korumak için direnme çabaları, ya da geri çekilmelerine rağmen krizin yaşamlarını tehdit eder boyuta ulaşması, geçmiş toplum düzenlerinde olası olmayan durumlardır.

Engels’in, Erfurt programının eleştirisinde, parti programına yazılmasını özellikle istediği bu

belirsizlik sürecidir. ***“Emekçilerin örgütlenmesinin, onların giderek güçlenen direnişinin yoksulluğun derinleşmesine karşı belirli bir engel oluşturması mümkündür. Ama kesin olarak artan birşey varsa o da yaşamının belirsizliğidir. İşte ben bunu eklerdim.”*** (1891 SDP program tasarısı eleştirisi sayfa 81)

Dayanışma kavramını etkisizleştiren en önemli nedenlerden sayılabilecek olan bu belirsizlik süreci teşhir edilmeden sınıfın biraradalığına katkı sağlanması oldukça zor bir durumdur.

Ayrıca kapitalizmin 90’lı yıllardaki konseptinin sadece bu yıllara özgü bir süreç olmadığını belirtmekte fayda vardır. Benzer şartların 1850’lerden bu yana sürdüğünü bilmemiz gerekir. Kapital’de de görülebileceği gibi, ev işçiliği, esnek çalışma, güvencesizlik ve belirsizlik, kapitalist sistemin bugün de, geçmişte de sömürüsünün temel dinamikleridir.

İşçi sınıfının, yirminci yüzyılın son dönemlerinden itibaren yirmi birinci yüzyılda kazanımlarının önemli bir kısmını kaybetmiş olması, mücadelenin yeniden örülmesinin engeli değil bizzat harekete geçiricisi olduğu temel dinamiğidir.

Bu çerçevede işçi sınıfının politika alanlarına geri dönüşünün sağlanması, onların en genel çerçevedeki çıkarlarının ortaklaştırılmasıyla mümkündür. Gittikçe güvencesiz ve belirsizleşen iş süreçlerine karşı yürütülecek dayanışma, işçi sınıfının kendisi için sınıf olmasının da dinamiklerini taşıyacaktır.

Yaralarımız Kanamaya Devam Ediyor!

Yusuf Erdem

ARALIK ayı, devletin katliamcı geleneğinin yol açtığı ve hiç durmaksızın kanayan yaralarımızın tazelendiği bir aydır.

• **19 Aralık 2002 : Cezaevlerinde Devrimci Katliamı:** Bu kanlı sayfa, devletin katliamcı geleneğinin en hunhar, en acımasız ve en kanlı katliamlarından biridir. Devlet tam yirmi hapisanede eş zamanlı bir operasyon gerçekleştirerek tam 28 devrimciyi, jandarma kurşunuyla genç bedenlerini delik deşik ederek, inşaat makinalarıyla parçalayarak veya diri diri yakarak, dumanlarla boğarak katletti; ayrıca yüzlerce devrimci tutsağın da yaralanmasına yol açtı.

En acısı da bu ölüm operasyonu-na hiç utanmadan ve alay edercesine “Hayata Dönüş (!) Operasyonu” adını vermeleridir. Tepkiler yükselince de katliam emrini veren ve onu uygulatan asıl katiller yerine bu insanlık suçunu, birkaç jandarma eri ve cezaevi görevlisinin üzerine yıktılar. Onlar da ya suçsuz bulundular, ya zaman aşımına uğramaları sağlanarak yakayı kurtardılar.

• **24 Aralık: 1978 MARAŞ KATLİAMI:** Maraş katliamı üzerinden tam 36 yıl geçti. O yıllarda egemen güçler, krizin yükünü işçi sınıfı ve emekçilerin sırtına yüklemek için vermeleri gereken ekonomik kararları dikensiz bir gül bahçesinde uygulayabilmek ve burjuvazinin uykularını kaçırarak derecede yükselen işçi hareketi başta olmak üzere tüm devrimci

hareketi kanla boğmak üzere bir askeri diktatörlüğe ortam hazırlıyor, çok yönlü bir operasyonla darbeye giden yolu döşüyordu. Örneğin tanınmış muhaliflere yönelik dehşet uyandıran ve büyük ses getiren suikastlar, MHP’li faşist militer çeteler eliyle kitle katliamları ve özellikle de Maraş, Çorum, Tokat... gibi Alevi-Sünni ayrımının körüklediği illerde bu ayrımı kaşıyıp nefrete dönüştürerek kitlesel Alevi ve solcu katliamı tezgahlamaya çalışıyorlardı. Ayrıca böylesi kanlı bir komployla dönemin hükümetini sıkıyönetim ilan etmeye mecbur bırakacaklar, darbe sürecini hızlandıracaklardı.

Maraş Alevilerinin bir farklı özelliği vardı: Başka yerlerdeki Aleviler gibi sapa, yüksek ve verimsiz topraklarda değil, verimli ova köylerinde yurt yuva kurmuşlardı. Bu nedenle kente gelip yerleşenleri de önemli ölçüde ev-bark, mal mülk ve ticarethane sahibi olmuşlardı. Bu zenginlik, gerici-faşist kesimde haset ve iştah uyandır-

maktaydı.

İşte böyle bir ortamda iyi yetişmiş CIA ajanından, faşist ve dinci gericiler, devletin karanlık güçleri düğmeye bastılar. Saldıracakları Alevi ve devrimci evlerini önceden işaretlediler, başka kasaba ve illerden milisleri getirdiler 24 Aralık günü düğmeye bastılar. Böylece korkunç bir katliam başlatıldı. Ve Çorum’un aksine Maraş’taki örgütlülük ve eylem birliği zayıf kaldığı için, yıkım ve kırim çok daha büyük oldu.

Sonuç, resmi rakamlara göre 101 -gerçekte çok daha fazla - kişi katledildi, binlerce kişi yaralandı ve bir yağma başladı. Ve 26 Aralık 1978 saat 07.00’den itibaren İstanbul, Ankara, Kahramanmaraş, Adana, Elazığ, Bingöl, Erzurum, Erzincan, Gaziantep, Kars, Malatya, Sivas ve Şanlıurfa olmak üzere, toplam 13 ilde Ecevit hükümetince Sıkıyönetim ilan edildi. Sonrası günlerde ise Alevi ailelerin çoğu ellerinde ne varsa yok pahasına satarak veya büsbütün bırakarak alevi

köylerine ve büyük kentlere göçtüler.

Ve elbette, devletçe tezgâhlanan bütün komplolarda olduğu gibi, asıl suçlular bulunamadı, ele geçirilen birkaç maşa da devletçe hep kollandılar.

Maraş katlimı; devrim ve demokrasi güçlerinin, tam 36 yıldır hâlâ hesabı sorulmamış ve her daim kanayan bir yarası durumundadır.

• **28 Aralık 2011: ROBOSKİ KATLİAMI:** Çoğu çocuk denecek kadar gencecik 34 Kürt köylüsü, savaş uçaklarıyla bombalanarak devletçe katledildi. Kanlı vücut parçaları, karlara, toprağa ve kaya parçalarına karıştı.

Köylüler, kendilerine verilmek istenen paraları nefretle reddettiler. Bütün istedikleri, suçluların ve vur emrini veren asıl suçlunun ortaya çıkıp “Vurun!” diyen benim demesi, özür dilemesi ve tüm suçluların cezalandırılmasıdır. AKP iktidarı ve devlet ise bunu hiç istemiyor, sürüncemede bırakıp unutturmak istiyor.

Roboski Katliamı; devletin “Tedip, Tenkil ve Tehcir” (ya da iki kelimeyle “inkâr ve imha”) politikasının onlarca yıldır değişmediğini gösteren son katliam uygulamasıdır. 1920’lerde Koçgiri’de, 1925’lerde Piran-Palu’da, 1930’lar-

da Ağrı ve Zilan’da; 1937-38’lerde Dersim’deki katliamların, 1943’te Van Özalp ilçesinde 33 Kürt köylüsünün katledilmesinin bir benzeridir üç yıl önce Roboski’de yaşanan.

Ne var ki; baskı ve zulme tarihi boyunca hiç teslim olmayan, onuru ve kimliği için, anadili ve kültürü için, özgürlüğü ve kendi yazgısını kendi ellerine alıp özgürce belirlemek için başkaldırarak savaşı, bu uğurda her türlü bedeli ödemeye hazır olan bir halkı yenmek mümkün değildir. Tarih, buna defalarca

tanıklık etmiştir. Zalimlerin çabası her seferinde akamete uğramıştır.

Sonuç olarak şunu özellikle belirtmek gerekir: Tek güvencemiz; devrimci demokrat kamuoyunun bu zulümleri unutmaması, unutturmaması ve mutlaka hesap sorma kararlılığıdır. Yoksa, çocuğu askerde öldürülmüş bir Ermeni anenin dediği gibi, “Şimdiye kadar ordunun özür dilediği hiç görüldü mü?” Gücünü zor, şiddet, kan ve kırimdan alan burjuva iktidarı da, onun ordusu da özür dilemez, güç aldığı karanlıkların aydınlanmasını istemez.

Ne zaman ki işçi hareketiyle sosyalist hareket devrimci bir zeminde et ve tırnak gibi birleşip kaynaşır; ne zaman ki Kürt Özgürlük Hareketi ile mazlum Alevi yoksulları kardeşleşerek güçlerini birleştirip devrimci işçi hareketiyle buluşur, işte o zaman tüm hesapları sorarız ve düşman sınıfın yetkililerinin yaptıklarını fitil fitil burunlarından getiririz. Çünkü hesap sormak için güçlü olmak, güçlü olmak için de devrimci ve birlik olmak gerekir.

Betoya Direnişinden Çaldağı Direnişine

Ali Gök

Betoya beton direk fabrikası, eski KİPA'nın bulunduğu yerde Turgutlu'nun en büyük fabrikasıydı. 1978-1980 yıllarında bu beton direk fabrikasında yorulmak bilmez bir devrimci sendikal örgütlenme sürdürüldü. Turgutlu'daki onlarca kiremit blok fabrikasında ve Betoya beton direk fabrikasında örgütlü olan Türk-iş konfederasyonuna bağlı Çimse-iş sendikasıydı. Kiremit-blok fabrikalarında yaklaşık olarak on bine yakın işçi çalışıyordu. Betoya beton direk fabrikasında ise beş-altı yüze yakın işçi çalışmaktaydı.

Böylece örgütlenme çalışmaları başladı. Fedakar, coşkulu, disiplinli bir çalışma sonrası üye kaydı yapıp yetki mücadele dönemi başlatılmıştı. Çimse iş sendikası sarı sendikaydı. Patronlarla işbirliği halindeydi, işçilerin haklarını savunmuyordu. İşçilerin söz hakkı yoktu, toplu sözleşmelerden sendikal temsilci seçimlerine kadar hiçbir alanda söz ve karar hakkına sahip değillerdi. İşçilerde patronlara ve sarı sendika Çimse-iş sendikasına karşı yoğun bir tepki vardı. İşçilerin söz ve karar sahibi oldukları, haklarını savunan, doğrudan demokrasinin olduğu, toplu sözleşme masalarında satmayan bir sendika için Beton-iş sendikasını kurdular. Örgütlenmek için Turgutlu'nun tüm fabrikalarının en büyüğü ve Çimse-iş sendikası-

nın motor görevini yapan BETOYA beton direk fabrikasından başladılar. Mavi Köşe kiraathanesinin karşısındaki üç katlı bir binanın üçüncü katını kiraladılar.

Çimse-iş sendikası patronlarla birlikte Beton-iş sendikasının yetki almaması için büyük gayret sarfetti. Tüm baskılara karşın Beton-iş sendikası yetkiyi aldı. Betoya patronu yasaları çiğnedi, toplu sözleşme masasına bir türlü gelmedi. İşçileri yıldırma için işçi çıkarmaya başladı. İşçi çıkarmalarına devam etti ve Beton-iş sendikasının tüm girişimlerini geri çevirdi. Bıçak kemiğe dayandı. Bunun üzerine beton direk fabrikası işçileri işçi arkadaşlarının işe alınmasını ve yetkili sendika Beton-iş sendikasının tanınmasını, toplu sözleşme imzalaması için fabrika önünde direnişe başladılar. Direniş tam olarak 106 gün

sürdü. Direniş Betoya beton direk işçilerine ve komünistlere çok şey öğretti. Betoya işçileri üstün bir fedakarlık ve direnme örneği verdiler. Örgütlenme diğer fabrikalara yayılmayınca, diğer sendikalarından sınıf kardeşlerinden destek gelmeyince, yapılabilecek en büyük fedakarlığı yaparak geride 106 günlük şanlı bir direniş örneği bıraktılar. 2.MC hükümetinin hemen sonrası polis ve jandarmanın aktif görev almasıyla işçiler evlerinden zorla alınarak devletin zor organıyla iş başı yaptırıldılar.

Betoya direnişçileri yaklaşık 34 yıl sonra Çal Dağı direnişçilerine devrimci selamlarını iletiyorlar.

Deneyimlerini anlatıyor, kaybeden ızdırap çekmeye, mahkumdur diyor. Mutlaka kazanmalısınız diyerek Çal Dağı direnişçilerine yürekten coşkulu devrimci selamlar

yolluyorlar.

Sermayenin işçinin emeğini sömürmesi karnını doyurmadi. Şimdi gözünü doğaya Turgutlu'daki Çal Dağı'ndaki Nikel madenine dikti. Sermaye işçiye yaptığı acımasızlığını şimdi doğaya Çal Dağı'na yapmak istiyor. Çal Dağı'ndaki Nikel madenini de ucuza alıp insan sağlığını ve doğayı bitirerek Nikel madeninden milyon dolarlar kazanmak istiyor. Değişen bir şey yok. İşçiye sağlık

için fark etmez diyor. Karşımda ham madde petrol, doğalgaz varsa her türlü yalanı söyleyerek saldırırım diyor sermaye.

Çal Dağı'ndaki Nikel madenini çıkarmak için saniyede 135 litre su kullanacağım diyor. Turgutlu'nun ve civarının susuz kalması beni ilgilendirmez diyor. Nikel Nikel Nikel diyerek bağılıyor sermaye. Halkın su, su, su diye feryatlarını hiç duymak istemiyor.

Toprak sektöründe çalışan

Betoya direnişçileri yıllar önceki deneyimlerinden şunları söylüyor: Savaşı kaybeden ızdırabı çileyi çeker. Biz yıllar önce kaybettiğimizden dolayı işsiziz ve güvencesiz bir şekilde ızdırıp çekiyoruz. Onun için kesin olarak kazanmak zorundasınız, direnişi kaybederseniz aynı bizim gibi çekersiniz, açlık, sefalet, kanser yakanızı bırakmaz. Sermaye yalancı ve acımasızdır. Biz Betoya direnişçileri olarak bunu yaşayarak öğrendik sizin kazanmanız

olarak ruhsal olarak tüketen sermaye şimdi de doğayı Çal Dağı'nı bitirmek istiyor.

Çal Dağı'ndaki Nikel madenini sermayesine katmak için 1.000.000 ağaç keseceğim diyor, erozyon, oradaki köyleri su basması beni ilgilendirmez diyor. Bana para lazım diyor, insanların sular altında kalması beni ilgilendirmez diyor sermaye. Bunun dışında gözüm hiçbir şey görmez diyor. Ben savaşları da bunun için çıkarırım diyor. Din iman benim

Betoya direnişçileri yaklaşık 34 yıl sonra sevinç ve coşkuyla Çal Dağı direnişçilerine devrimci selamlarını gönderiyor. Beş yıldan beri sürdürdükleri direnişten dolayı kutluyor. Dağın kullanılmaz hale gelmesi beni ilgilendirmez diyor. Para, para, para diyor. Bölgenin deprem bölgesi olması Çal Dağı'nda kuracağı asit barajları ve atık barajlarının depremle yıkılıp Turgutlu ovasının asitle kirlenmesi sermayeyi hiç ilgilendirmiyor.

için sizinle birlikteyiz işçiler olarak elimizi direnişçi Çal Dağı savaşçılarına uzatıyoruz. Kazanacağımıza inanıyoruz. İşçilerle doğanın sermayeye karşı birlikte mücadele etmesine yürekten inanıyoruz. Başka yolumuz yok. Tek yolumuz kapitalizme karşı direnmek, sosyalizmi kurmaktır.

Burjuvazinin Yeni İcadı Güvenlik Görevlileri

Mustafa Özkan

Güvenlik görevlileri işçi sınıfını kontrol altında tutmanın yeni aracı olarak burjuva sınıfı açısından önemli bir buluş. İrili ufaklı tüm işyerlerine girebilmek için öncelikle o üç kuruşa çalışan, üzerine resmi süsü verilen, caka satmaya müsait olan kıyafetler giydirilen, ama her şeye karşın işini kaybetmekten korkan, işçi sınıfının sınıftan ayrıştırılmış elemanlarına teknil verip kendinizi kabul ettirmeniz gerekiyor. İçeriden çıkanlarla, dışarıdan içeriye girenlerle de son ilk muhatap olan kişi o. O istemezse ne içeri, ne de dışarı salınırsınız. Böyle önemli ve gerekli işler yapar güvenlik görevlileri..

Bu işkolu gündeme gelince büyük bir istihdam alanı olarak lanse edilip, hazırlıklar başladı. Özellikle emekli asker ve polislerle kurdurulan bu kurslara insanlar milyonlarca para akıttılar. Sınavda kazanamayanlar tekrar sınava alındı, tıpkı üniversite sınavlarındaki gibi, sınavların ve sınav ücretlerinin sürekliliği sağlandı. Hatta o sınavları kazandıracak dershanelerden yardımlar alındı ve kurs kadar dershanelere paralar ödettirildi. Sonuç itibarıyla onlara bile gerekli olanın birkaç misli güvenlik görevlisi ordusu üretildi. Bu sayede hem ucuza çalışma koşulları hazırlandı, hem de en ufak iş bulabilme umudu karşısında en adi tavizleri vermeleri

sağlandı. İş bulunca da kendilerinden istenenin beş fazlasını yapabilecek, sorgulamayan robotlar haline getirildiler.

İşte bunlar şu anda fabrikaların, büyük işletmelerin ve burjuva kurumlarının bekçileri..Randevulu bile işyerlerine gelseniz, önce onlardan izin alacaksınız. Patronunu koruma güdüsüyle neden, niçin geldiğiniz sorgulanacak. Bekçi kulübesinin önünde öylece tam teknil bekleme halindeler. Tıpkı koyun ağılının kapısında bekleyen kangallar gibi..Aslında kangallar daha fazla sorgulama yaparlar. Örneğin siz bir gün yemeğini suyunu az verin, kangal koyun beklemes. Onun bile standardı vardır. Pahalıdır kangalı beslemek..Yaptığı işin karşılığıdır aslında yiyip içtikleri..Ama ne kadar fazla iş yaparsa, o kadar azalır güvenlik görevlilerinin hak edişleri..Getir götür den başlayarak angarya sayılan tüm işleri yaparlar da, yine yaranamazlar. Ödülü patrondan sürekli fırça yemektir de, o da başkalarına fırça atmaya kalkışır. Kısacası en az ücret alan, en fazla itaatkar, en fazla iş yapan, en uzun süre çalışan ve en çok horlanan insanlardır güvenlik görevlileri..Ne istihdama çare olabilmişler, ne de kendi sınıfına angaje olabilmişlerdir. Zaten istenen de budur.

İlk bakışta bunlar ne üretiyorlar ki, iyi ücret alacak diyebilirsiniz. Öyle değil aslında.. Burju-

va sınıfının sadık köleleri onlar. Vergi memuru gelince aksaklıklar kamufle edilsin diye haber uçururlar patronuna, ama yine de neden hemen haber vermedin diye fırça yerler. İşçi temsilcileri fabrikaya gelince haber verdiği ama dövüp atmadığı için fırça yerler. İş kazası olunca fabrikanın kapısından içeri kimseyi sokmadığı için ödüllendirileceğini düşünürken, neden sokağa yaklaştırdın diye azarlanırlar. Haksızlıkların en büyük mağduru olmalarına rağmen, hak arayan kendi sınıfının insanlarını dağıttığı için teşekkürlere boğulacağını sanırken, neden bu girişimlerden haberin olup bize bildirmedin diye yerden yere vurulurlar. Ama onlar yine de "ekmek parası" deyip sineye çekerler, hırsını ise dostlarından çıkarırlar. Patron için zararlı her şeyin karşısında dururken,yararlı bir şey olmadıkları her zaman yüzlerine vurulunca boynu bükük kabullenirler, ama başkalarına aslan kesilirler..Tıpkı eski kahyalar gibidirler. İşler iyi gidince ufak tefek yemlenen, kötü gidince en önce vazgeçilenlerdir. Bu sayede de en ucuz en fazla işi yapanlardır. Bu sistemin de böylelerine fazlasıyla ihtiyacı var. Gel deyincede gelecek, git deyince gidecek..

Bu bekçilerin yüzlercesi bir işyerinin korunmasında işe alındığında ölesiye savunur yaptığı işi, ama kapitalist işleyiş gereği işten atılma sırası geldiğinde hatırlar

yaptıklarının yanlışlığını. Tıpkı zeytin ağaçlarını kestirmeyen köylülere karşı cengaverce savaşmış, ertesi gün işlerinden olunca köylülerin onlara sahip çıkmalarında olduğu gibi...

Bu sistem bölücü bir sistemdir. Toplumu bölük pörçük bölerek yönetmeyi en önemli marifet sağlayan bir sistemdir bu sistem..Yarışmış rakip olmadığınızda sistemin işlemesi olası değildir.En ucuza ve en fazla çalışırsanız, o kadar fazla değer üretir ve okadar çok

için sallandırma mümkün değilse, vuracaklardır. Onlar, başkalarının arasına girip onlardan gözükp provokasyonlar üreteceklerdir. Onlar bu sistemin asli bekçileri, güvenlik görevlileri ise taşeron bekçileridir. Onlar yaptıklarının hesabını vermeyenler, güvenlik görevlileri ise hem en adi işleri yapıp hesap verenler olacaklar, bakın hesap soruyoruz denilenler olacaklar ve dolayısıyla da sistemi birkez daha aklayanlar olacaklardır.Sokakta askerler polisler, ajanlar, paramiliter gruplar,

tek belirtmeyen, verilene razı bir iş süreci hayalleri gerçekleşiyor. Bunlara yardımcı olan güvenlik görevlileri bu yasakları dolayısıyla kendisine de uyguladığını belki de biliyor ama her iş kolunda olduğu gibi kendi iş kolunda da binlerin yerine talip olduğu için “ekmek parası” deyip geçiyor..

Bu ülkede ekmek parası ne kirliymiş meğer..İşkenceciye sor ekmek parası..Rüşvetçiye sor ekmek parası..Katile sor ekmek parası..Sömürene sor ekmek parası..

kazandırırırsınız patronlara.. Bu da çalışanları kastle bölmele mümkündür. Her bölünenin başına da bir amir koydun mu, işler yürür gider..

İşte güvenlik görevlileri kapitalizmin en ucuz, en niteliksiz, en hesaba katılmayan, en son icat edilen bekçileridir. Öbür bekçilerin sokakları “temizlemek” gibi daha önemli görevleri vardır. Onlar direkt olarak sistemin ana işleyişini koruyacaklardır. Onlar bir kişiyi meydanlarda ibreti alem

fabrika, işyeri okul kapısında özel güvenlikçiler, içerde gardiyanlar, ustabaşılar, yalakalar, böylece burjuva güvenlik sistemi tamamlanır.

Kısacası son icat iyi işliyor. Onların sayesinde çalışanlar, ağıla koyulan koyun gibi içerde kalıyor, dışarıyla ilişkisi kesilip dünyadan bi haber oluyorlar. Dışarıdan temsilcilerinin de gelmesi olası olmuyor. Böylece de politikasız, sendikasız bir ortam oluşuyor. Hiç söz söylemeyen, is-

Korucusuna sor ekmek parası.. Her şey ekmek parası..Demek ki ekmek bazı muhitlerde başka, bazılarında başka fiyatlara satılıyor. Sahi ekmek bu ülkede kaç para.. En alt düzey işçi de, milyon de ekmek parasına çalışıyorsa gelin ekmekleri bölüşelim gitsin. Kimse ekmek parası için ne insanları sömürsün, ne sömürüye alet olsun ne de sömürülsün. Biz zaten size verdiğimiz ekmeğimizi yine de bölüşmeye hazırız..Ya siz?...

Evvelki akşam
ben.....
Saticılar geçiyor mahalleden.
Bakıyorum
gece gelen
telgrafa.

O mükemmel bir kafa
mükemmel bir yürek,
yumruklarıyla erkek
gözleriyle çocuktuk.
Hudutsuz ve Allahsız bir baştı
o.
Yoldaştı o..

Düşmanlar kına yaksın
dostlar girsin saflara.
Sen gözyaşı göstermeden
ağlıyacaksın
gece gelen telgraflara...

Nazım Hikmet

Deklanşöre basıldığı o
an ne düşündüklerini
bilemiyoruz ama farklı
yönlere bakıyor olmalarına daya-
narak bir sonuç çıkarmak yanıltıcı
olabilir. Aslında onlar, aynı dünya-
ya aynı pencereden bakmış ve zor
yılların meşakkatli sorunlarına bir-
likte göğüs germişlerdi. Hiçlikten
güç damıtıp devrimci mücadelenin
kanallarına akıtmışlardı.

Onlar; madenci grevlerinden
sonra grevin çoktan nostaljik bir
geçmiş olduğunu kanıksayan İn-
giliz toplumunun belleğini Wimpy
mağazaları ve daha sonra konfeksi-
yon işçileri grevleriyle adam akıllı
sarsan Türkiyeli bir avuç devrim-
ciden öne çıkan ikisiydi. Onlar,
68 gençliğinin ateşini komünist
hareketle buluşturan, birkaç yaş-
lı komünistin başında pineklediği
ocağı harlayan ve kıvılcımı kavga
alanlarına yayan enternasyonalist
devrimcilerdi.

Ve onlar; TKP nin “atılım döne-
mi” olarak adlandırılan, ete kemiğe
bürünmesindeki sıçrama noktasını
oluşturan sürecin en önemli birkaç
öncüleri arasında yarattıkları İngil-
tere örgütü ile azımsanmayacak bir

Sahir Şükrü Bekel’in Mücadelesine Saygıyla!

süre boyunca partilerinin her an-
lamda sağlam bir dayanağı olmayı
birlikte başaran yoldaşlardı.

Az konuşup çok çalıştılar, çok iş
başardılar. Zorlu süreçlerin kavgalı
günlerinde birer enternasyonalist
komünist olarak düşünüp öyle ha-
reket ettiler, öyle yaşadılar.

İ.Bilen’ in Veli Dursun’ a (Nihat
Akseymen) mektuplarının birinde;
“M.Ali Keskinler(Sahir Şükrü Be-
kel) çok güzel işler başarıyorlar, ...
onları öğrenime göndermeli, hepsi
iyi çocuklar, iyi kadrolar” diyerek
devrimci önsezisi ile etkili maya-
nın taşıyıcısı olarak gördüğü yine
onlardı.

Fakat, ne yazık ki; onlar çalışır-
ken devrim mücadelesinin tabutuna
çivi çakmakla iştilal eden oportü-
nist kemirgenlerin açtıkları kanal-
dan partiye akan zehrin Genel Sek-

reter dahil, bünyeyi çoktan etkisi
altına almış olduğunu ve ahtapotun
kollarını olanca şiddetiyle sıkarak
kurbanlarını seçmeye koyulduğunu
anladıklarında vakit hayli geçmiş
oluyordu.

Barikatlara hazırlanırken Zag-
ladin-Şlepov duvarına toslayan
Bilen’ nin de sıkılmakta olan men-
geneye kuvvet vermesi onlar aç-
sından büsbütün hayal kırıklığı idi.
Çünkü o, her şeye rağmen SBKP
içinde evvelinden beri kök salan
oportünist akımın varlığını ve bu-
nun kendi partileri için de büyük
tehlikeler arz ettiğini alçak sesle
onların kulağına fısıldayan, dev-
rimci enerjisi yüksek liderleriydi.
Oyunun onsuz sahnelenmesi başarı
şansını azaltacaktı. Pusu kurulmuş-
tu. Bağları kesip atması için “dost”
un bıçağı dört koldan bileniyordu.
Portekiz devrimini makas değiştiri-

terek burjuva istasyona yönelten klik , Türkiye’ de bir devrimci kalkışmanın önünü kesmekte kararlı görünüyordu.

Devrim ufkunun bulanıklaştırdığı o günlerde bu iki devrimcinin, bu iki yiğit insanın, öznesi olmadıkları entrikaların arka plan aktörlerinin kurdukları tuzakları fark etmedeki asimetrik refleksleri; aralarındaki dostluk köprüsünü yıkmakla kalmamış, yürek yüreğe özgür gökler için birlikte verdikleri mücadelenin emek güçlerinin lehine gelişmeye başladığı kritik dönemecinde, dramatik bir şekilde birbirlerine karşı sert müdahalelere zorlamıştı.

Ama bugün, ezberleri bozan farklı bir tarih okuma ihtiyacı vardır, okunmalıdır. Bu fotoğraftaki daha genç olanın, Sahir Şükrü Bekel’ in; öncesinde TKP nin beynine pranga, sonrasında kapısına kilit vuran sağcı kliğe karşı başlattığı Devrimci Kanat hareketi günlerinde bu yaklaşım içinde olduğu bilinmektedir.

İşçinin Sesi olaylarında, tarafların politikasının yanlış olduğunu, sağcı kliğin aslında, İşçinin Sesi çevresinden olsun olmasın, devrimcilerin partiden ihracından başka bir şey düşünmediğini anlamakta zafiyet gösterdiğini, şimdi ise, içtenlikli, devrimci ahlak normlarına uygun öz eleştirinin kaçınılmaz olduğunu, kendisinin samimi düşüncesinin bu olduğunu defaatle dillendirmiş, ancak tutuklamaların yarattığı moral çöküntü sonrasında bu fırsatı yakalayamamıştır.

Sahir, doğru bildiği yolu sonuna kadar yürümekten asla geri durmamış, kararlılığını sınamaya gerek duymamış, yanlışını anladığında bu yanlışta ayak dirememiş, öz eleştiri mekanizmasının en acımasızını yeri geldiğinde ilk önce kendisi için çalıştırmaya özen göstermiştir. Politik hasımlarınca türetilen “sek-

terlik” yaftası ilkesel noktalarda ve zor pratiklerde gösterdiği direncin kolay kırılmamasındandır.

O, keskin devrimci zekası, soyutlama yeteneği ve teorik olanın pratikle uyumunu yakalamadaki becerisi üst düzey olan bir savaşçı idi. O zamanların TKP sinde “şüyu vukuundan beter” olarak algılanan bir argümana, liderin fısıltısındaki gizeme, SSCB’de işlerin rayından sapmış olduğu gerçeğine, parmak basmakla bir çok tabuyu yerle bir etmişti. Keza, ulusal sorun, Kemalizm, ileri demokrasi ve cephe konularında durum farklı değildi. İleri demokrasi adı altında devrimle ikame edilen burjuva tezin tımarlı bir eleştirisini hazırlamakta iken tutuklanmıştır. İç Haberleşme Bülteni’nde yazdığı “Kemalizm ve TKP” başlıklı inceleme yazısında TKP tarihinde ilk kez bir ses; “Mustafa Suphi’nin katili M.Kemal ve çetesidir” diyordu ve bu onun sesiydi. O, bunu yapmakla sadece bir gerçeği dillendirmiş olmuyor, aynı zamanda katillerin saklanmasına yataklık yapan parti politikasını deşifre etmiş oluyordu. Ulusal sorun, Ermeni ve diğer uluslara karşı sürdürülen kıyımlara karşı TKP nin kayıtsız ve daha çok çubuğu Kemalistlerden yana bükten tutumuna karşı bayrak açan yine o idi.

Yüz kızartıcı sözcük tokuşturmalarıyla faşist cuntadan “yoldaş” çıkarma sevdasına düşen parti MK sınıfın tutuklamalar baş gösterdiğinde örgütü yüz üstü bırakıp panik içinde kaçmış olmalarını bir başka yüz kızartıcı suç olarak değerlendiren Sahir, düşünsel anlamda oluşturmaya başladığı yeni ideolojik hattı örgüt alanına taşıırken birçok somut gerçeği de ne yazık ki ıskalamış oluyordu:

Dünya komünist hareketinin arka planda büyüyen sorunları, faşist cunta koşullarında ayakta kalmanın olmazsa olmaz koşulu

teknik aparatlarından yoksunluk, yıllardır oportünist etkiler altında kalmış bulanık bilinçli kadroların varlığı, bu tarz pratiğin, en azından o koşullarda ve o momentte karşılığı olamayacağını anlayamamış olması ve tüm bunların üstesinden gelinebilmesi Sahir ölçeğinde imkansız görünüyordu.

Sonuçta, doğru argümanlarla çikılan yol eskisinden farklı olmayan kadro ve pratiğe mahkum olarak kısa sürede kaçınılmaz son ile keşişip Devrimci Kanat hareketinin uzun ömürlü olması engellenmiştir. Ancak, buna rağmen TKP içinde ihtilalci ruhu temsil etmesi, sonrasında bizzat hayatın kendisi tarafından doğrulanan gerçekler Sahir ve arkadaşlarının en azından ideolojik hattaki duruşları komünist hareketin tarihine hatırı sayılır düzeyde iz bırakmıştır.

Son yıllarını, yakalandığı amansız hastalıkla mücadele ile geçiren Sahir, sevenleri ve bir grup yoldaşının omuzlarında, geriye, anısını yaşatacakların gönlünde; günümüzde örneklerine artık pek sık rastlanmayan üst düzey bir öz veri, ihtilalci bir akıl ve ateşli bir yürek bırakarak sonsuz yolculuğuna uğurlandı. O, sırası geldiği ve uygun organ bulunduğu halde dosyası sumen altı edilmiş, değiştirmeye yeminli olduğu ama az kaldığı dünyanın, en “gelişmiş” ülkelerinden birinin, Fransa’nın, insanlıktan nasibini almamış tababetinin maharetiyle, yapılması gereken karaciğer plantasyonu yapılmayarak ömrü çalınmış ve bu yönüyle de; bundan 12 yıl önce, yine Aralık ayında Londra’da, genel durumu iyi olmasına rağmen ani bir potasyum yüklenmesi neticesinde yaşamdan koparılan Nihat Akseymen gibi ardında kesif bir hüznü bırakarak aramızdan ayrılmıştır.

Bu kez tekerrür edenin tarih olmadığı kesindir.

Savaş Senaryoları

“Çin, üçüncü dünya savaşı olasılığına karşı hazırlıklı olmalıdır.”

Han Xudong*-Global Times – Çin 16 Eylül 2014

Ukrayna krizi derinleştikçe, uluslararası gözlemciler, ABD ile Rusya arasında doğrudan bir askeri çatışmaya ilişkin olarak, daha fazla endişe eder hale gelmişlerdir. Silahlı bir çatışmanın patlak vermesi halinde, bu muhtemelen dünyaya yayılacaktır. Ve bir dünya savaşının patlak vermesi tümüyle imkansız değildir.

Dünya savaşı kavram olarak bütün dünyanın karşı karşıya kaldığı bir savaş biçimidir. İnsan toplumlarının evrimini gözden geçirdiğimizde, bugün dünya savaşı üçüncü gelişim evresine girmiştir.

İlk aşama göçebe toplumlar ve tarımla uğraşan insan toplulukları arasında yer almıştır. İkinci aşamada emperyalist / sömürgeci savaşlar öne çıkmış olup, I. ve II. Dünya Savaşları bu aşamayı temsil eden örneklerdir. Günümüzde ise dünyamız küresel çaplı savaşın yeni bir aşamasına girmiş, bu savaş farklı özellikler kazanmıştır.

Bu aşamada dış uzay alanı, internet, öne çıkmış ve deniz-okyanuslar üzerinde rekabet, merkezi bir konuma gelmiştir. Bu aşamada ileri teknoloji kilit rol oynamaktadır ve bu savaşa dahil olan ülkelerin sayısı, daha önce görülmediği kadar fazladır.

Uzayda ve internetteki rekabet, merkezi öge olarak denizlerdeki rekabetle birlikte yaşanmaktadır. İkinci Dünya Savaşı sırasında, bazı büyük güçler denize kayda değer bir önem vermişlerdir. 1914 yılında ölen ABD’li askeri stratejist Alfred Thayer Mahan, strateji

araştırmalarında deniz gücü kavramını ortaya atmıştır. Mahan, kara savaşlarına hizmet eden deniz kuvvetleri, ticari filo ve denizaşırı askeri üslere önem verilmesini savunmaktaydı.

Fakat günümüzde, biz deniz gücünün önemini vurguluyoruz. Deniz alanlarıyla ilgili küresel ihtilaflara bakıldığında, Kuzey Buz denizi (Arktik Okyanusu), Pasifik ve Hint Okyanusu en şiddetli rekabete sahne olmaktadır. Denizlerde egemenlik hakları uğruna mücadelede bir üçüncü dünya savaşı olması daha muhtemeldir.

Bir üçüncü dünya savaşının gerçekleşebileceği bir dönemde, Çin ordusu için önemli olan sorun, kendi ulusal çıkarlarını korumak için gücünü nasıl geliştireceğidir.

Çin için askeri alanda temel sorun budur. Çünkü Çin Halk Cumhuriyeti kuruluşundan bu yana, askeri güçlerini, kara üzerindeki egemenlik haklarını koruma çevresinde geliştirmiştir. Denizlerdeki rekabet yoğunlaştıkça, Çin’in askeri gelişimi, ülkenin karadaki haklarını korumaktan, denizlerdeki haklarını korumaya doğru kaydırılmalıdır.

Bu arada, Çin süren rekabetlerin odak noktasında bulunmaktadır. Bu durum, Çin’in askeri gücünü küresel bir savaş temelinde geliştirmesini gerektirmektedir. Çin Kuzey Buz Denizi (Arktik Okyanusu), Pasifik Okyanusu ve Hint Okyanusu’nun göbeğinde yer almaktadır.

Çin’in deniz gücünün gelişmesi birçok ülkenin sınırlarına dokunuyor. Çin’in, bu durumda pasif bir konuma düşmesini önlemek için askeri gücünü geliştirmesi gerekmektedir.

Çin’in denizaşırı çıkarları tüm dünyaya yayılmış durumdadır. ABD özellikle Çin’i hedefleyerek dikkatini ve gücünü Asya-Pasifik bölgesine yönelttiği için, Çin’in denizaşırı çıkarları giderek daha fazla ABD tehdidine maruz kalmaktadır.

Geniş çaplı bir askeri güce sahip olmaksızın, Çin’in denizaşırı çıkarlarını güvence altına alabilmek, boş bir slogandan öteye gitmeyecektir.

Çin’in deniz ve hava kuvvetlerinin uzun menzilli veya denizaşırı muharebe yetenekleri henüz oldukça sınırlıdır. Deniz ve hava kuvvetlerimizin gelişimi sorununa ileri görüşlülükle bakmaz isek, deniz ve hava kuvvetlerinin savaş yeteneklerini inşa etmekte veya denizaşırı çıkarlarımızı korumakta çeşitli kısıtlamalarla karşı karşıya kalırız. Aynı zamanda bu, Çin’in deniz ve hava kuvvetlerinin geri durumda kalmasına yol açacaktır.

Çin, saldırılara karşı savunmasız kalabileceği pasif bir konuma düşmemelidir. Askeri güçlerimizi, özellikle deniz ve hava kuvvetlerimizi geliştirirken, üçüncü dünya savaşını dikkate almalıyız.”

• Yazar Han Xudong Çin Halk Kurtuluş Ordusu’nun Ulusal Savunma Üniversitesi’nde profesördür

arka sayfadan devam

mi kurduk. Fikir propagandası olan bir heyet herkesten olabilir. Fakat Türk Komünist Fırkası yani Amele ve Rençper Fırkası'nın Merkez-i Umumi âzâsı sabık İstanbul muhafızı gibi Halil Paşa ile olursa ve ne kadar münevver olursa olsun İttihat ve Terakki'nin bütün seyyiatına (kötülüklerine) alet olmuş Talat Bey'den mürekkep bir heyetle temsil edilmesi bizi hayretler içinde bıraktı. Bu zatların yanında diğer bazı arkadaşlar da var idi. Adamlardan birisi Doktor Fuat diğeri Yakup, üçüncü Süleyman Nuri namındaki arkadaşlar.

Burada bulunanlar o vakit Süleyman Nuri, Yakup ve Talat var idi. Ben gelir gelmez Talat'ın bu teşkilâta olması caiz olmadığını söyledim, kendisi de muhakkak gördü. Diğer taraftan Yakup ve Süleyman yoldaşlar hakikaten istifade edilecek adamlar olduğu anlaşıldı ve teşkilâta kabul olundu. Bu suretle bu teşkilatı lağvetti. Ve Rusya'da evvelden beri çalışan (?), omuz omuza yürümüş, frontlarda (cephe-lerde) bulunmuş arkadaşlar ki beş arkadaş ve Bakû Teşkilâtı namıyla teşkilat vücuda getirdik. Bu bapta Süleyman ve Yakup yoldaşların şahadetleriyle Doktor Fuat yoldaş da kabul edilmiş idi. Böylece Bakû Teşkilâtı vücuda geldi.

Buradaki amele ve askerler içinde Türklerin çalışmak, fikirlerini tenvir etmek (aydınlatmak) suretiyle bir çok arkadaşlar da teşkilâta âzâ yazıldı. Aynı zamanda Yeni Dünya gazetesi de burada bulunan münevver arkadaşların yardımıyla ve kendilerinin nezaret ve sansürüyle çıkmaya başladı. Kurslar açıldı. Elli kişilik kursantlarımız birinci devreyi bitirdiler. Bunlar 150 -200 kişilik Bakû Komünist Teşkilatı hiçbir Müsavatçı (?) ve hain sosyalistin yüzünü unutmayacağı inkılâbi bir teşkilât mahiyetini aldı.

Merkezi Büro'nun son hizme-

ti binden 20..(?) amele ve rençper münevveri yetiştirmekle hülâsa olunabilir.(özetlenebilir)

Heyet-i Merkeziye'nin faaliyetlerinden biri de Türkiye ile rabıta-ya (ilişkiye) girişmesi oldu. Bundan 14 ay evvel Rusya'da Merkezi Teşkilât'a verdiği layihada (yazıda) Türkiye'deki kıyam hareketinin bildirilerek buna yardım olunmasını tavsiye etmiş idi. Buradan da Anadolu'ya kuryeler gönderildi. Fikrimiz açık olarak söylendi. Milli mahiyette olursa amele ve rençperlerin faydası temin edilmez ve içtimai inkılâba (sosyal devrime) beraber çalışmak icap ettiğini bildirdik.

Aldığımız mektuplardan mazhar-ı hüsn-i kabul gördüğümüz (iyi karşılandığımız) anlaşıldı. Şimdiye muhaceret devrinde yaşamış olan vekiller bundan sonra kanuni bir şekilde memlekette yaşamak fırsatını ele geçirmiş olur. Merkezi heyet'in tensip ettiği (uygun gördüğü) yerde Türkiye Komünistleri Kongresi burada açılmış idi. Bir çok arkadaşlar gönderilerek oradan vekiller gelmesine davetnameler yazarak buna muvaffak olduk. Şark Konferansı'ndan sonra 10 Eylül 1920'de birinci kongremiz Bakû'de açılacaktı. Bu kongre açılmakla program meselesi karşımıza çıkıyor. Bu gayet mühimdir. Bizim fikrimize göre ihtilâf olması imkân yoktur. Fakat sunuf-ı iktisadiyesi (ekonomide sınıflar) tekâmül etmeyen (gelişmeyen) sınıfı cidalin inkişafı (sınıflar mücadelesinin gelişmesi) için memlekette takip olunacak programın hakiki komünistler arasında mucib-i ihtilâf bir ciheti (anlaşmazlığa neden olan bir yönü) olamaz.

Her memleketin şerait-i iktisadiyesine (ekonomik şartlarına) göre tatbikat-ı inkılâbiyede (devrimci uygulama) bulunacağız. Teklif olunan ve birçok şüpheye maruz olduktan sonra 8inci içtima ve

Üçüncü Beynelmilel'de bu hususta ihtilâfa mahal olmadığı gösterilmiştir. Türkiye memleketi şu vaziyette çobanlık devrini vaadinde bitirmiştir. Ocak devrini (?) ise 20-25 sene evvel bitirerek bir demokratik burjuva devrine henüz ayak basmış bir memlekettir.

Büyük amele kitleleri mevcut bir memleket değil. Geçirdiği devrinde ham eşyayı hazırlamak hususunu istihzar,(hazırlama) maden nakli, birçok sanayi var. Bunun etrafında yüz binlerce amele, kara rençperler, yarıcılar, marabalar var. Bunun yanında da azim (büyük) bir fukara halk var. Bunların başında evvela Avrupa kapitalistleri sonra onların komisyoncuları eşraf, ayan, mültezim saire. Burada tehalüf (karşıtlık) başlamış, sunuf (sınıflar) arasındaki mübareze (mücadele) sırf Müdafaa-i Milliye düşmanın düşmanı ile mübareze hakkında tecelli ediyor. Şu milli cereyan muayyen şerait tahtında içtimai mahiyet alacaktır.(belirli şartlar altında sosyal nitelik alacaktır.) memleketteki tehalüf (karşıtlık) artacaktır. Memlekette de şuralar hükümeti tesisine istidat artacaktır diyoruz.(Sovyet hükümeti kurulması olasılığı) Biz İranlılar gibi düşünmüyoruz. Bir sınıfa istinat etmek (dayanmak) hasıl olduktan (gerçekleştikten) sonra vücuda getirmek istiyoruz. İştirakiyûn Teşkilâtı'nı içtimai inkılâba (sosyal devrime) ve bir alem (yol gösteren) olarak (?) Türkiye'ye geçmesini de arzu ediyoruz. Tafsilat kongre layihalarında muharrer ve mufasssaldır. (Açıklamalar kongre yazılarında ayrıntılı olarak yazılıdır.) Programı kabul ettirmiş olmakla Türkiye Komünist Fırkası kanuni teşekkül edecek. Belki Merkez-i Umumisi'ni Türkiye'ye nakledecektir.

*Türkiye İştirakiyum Teşkilatı Banu İşlet-Cemile Moraloğlu Kesim Sosyal Tarih Yay. say 102

Türkiye İştirakiyûn Teşkilâtı'nın Tarihçesi

M. Suphi'nin 1918'den 10 Eylül 1920'ye kadar TKP'yi örgütlemek üzere yaptığı çalışmayı özetleyen konuşmasıdır.

Teşkilât vaktiyle muharebede esir olmuş askerler ve muharebeye iştirak etmemiş mülki amirler, buraya düşen muallimler, küçük zabıtlar, muharirler tarafından 917 İnkılâbı'nı müteakip vücuda gelmiş Teşkilât'tır. Bunun tesisinde benim bilâvasıta (doğrudan) hizmetim oldu. Sinop'tan Rusya'ya geldiğim zaman Müslümanlar arasında çalışmak istiyordum. O esnada muharebe ilân edildi, esir oldum. Sonra ameleler arasında bulundum. Uralski'ye gidip demiryolu işlerinde bulunan amelelerle, sonra Rus ameleleriyle görüştim. Uralski'de bir çok Türk amelesinin hizmeti görülüp Bolşeviklerle Türk amelesi Moskova'ya geldik. Yeni Dünya'yı çıkarttık. Arkadaşlar her surette çalıştılar. Gazete muhtelif karargâhlardaki amele ve askerler arasındaki durgunluğu sarsmak istedi. Ve o zaman İttihat ve Terakki hükümetine ve bunun alemdari (lideri) olan Enver Paşa'ya hücum ile başladı. Bizim yazılarımız şahsa değil yaptıkları işlere aitti. Bu münasebetle fikirler karargâhlarda ikiye ayrıldı. Bu vesileyle hakimiyeti halka vermek isteyenleri anlamış olduk. Mazisi inkılâpçı adam aramadık. Hakikaten amele ve rençpere taraftar, halk için fedakârlık edecek arkadaşlar aradık. Bunun için Kazan'da bir konferans akdettik. (yaptık) Buraya muhtelif yerlerden vekiller geldi.

Moskova'da bir konferans akdetmeye karar verildi. 918 Haziran ayında Birinci Türk Sol Sosyalistleri Konferansı açıldı. Rusya'da sosyalist amele ve rençperleri kendi Teşkilâtlarını meydana getirmişlerdi.

Kararlardan birisi; Türkiye'den de bazı arkadaşların iştirakiyle kongre açmak suretiyle idi. Açılan şey bir fırka değil idi. Teşkilât namı altında bir propaganda heyeti vücuda getirmiş idik. Bu teşkilâtın gazeteleri, çalışanları, komünist arkadaşlar ve kızıl askerler var idi. Bu kızıl asker her yerde çalıştılar. Bütün Rusya'da komünistler böyle bir teşkilât vücuduna.

Bu teşkilât geçen sene ve bu sene Moskova'da açılan Üçüncü Beynelmilel'e vekiller gönderdi ve kendisi için dört mevki temin etti. Rusya son iki sene zarfında bir çok vekaiye (olaylara) sahne oldu. Kuvvet ve azimleri sayesinde hudut hareketleri yerli yerine geldi. Bu hudut işlerinden dolayı Türk komünistleri de yerlerini değiştirdiler. Zaman olur ki Kazan'da, Ufa'da, Tataristan'da, Kırım'da ve Kırım Cumhuriyeti'nin teşekkülünde bir çok hizmetlerde bulundu. Nihayet merkezi Türkistan'a nakletti. Türkistan'da komünist teşkilâtın mühim olduğu nazariyesini ileri sürdük. Merkezce teşkilâtın Türkistan'a gönderilmesine karar verilmiş idi. Burada da bir çok faaliyetlerde bulundu.

Kafkasya'da inkılâp başlanırsa başlanmaz Merkezi Büro Heyeti de Bakû'ye nakletti. Bakû'ye geldiğimiz zaman bazı arkadaşların çalıştıklarını gördük. Bunu biz Rusya'da

öteden beri takip ettiğimiz yola ve gerek Avrupa'da ve gerekse Rusya'da teşkil edilmekte olan amele teşkilatları esasına muvafık görmedik. Bize burada bir Türk Komünist Fırkası var denilince buna memnun olduk. Bize yardım edecek bir çok arkadaşlar çıkacak ve teşkilâtımız kuvvet bulacak. Arkadaşlar bu teşkilât hakikaten komünizm esasına Türkiye'de ezilen mahvolan ve Türkiye % 99 teşkil eden zavallı rençperlerin halâsına (kurtulmasına) yardım edecek bir teşkilat değildir.

Türk Komünist Fırkası'nın âzâları başta Halil Paşa olmak üzere İttihat ve Terakki'nin âzâlarından Talat, sabık zabıtanın (eski subaylardan) diğer bazı arkadaşların

vücuda getirdiği bir merkez-i umu-

devamı iç sayfada